

Kazališno koncertna dvorana *Ivana Brlić Mažuranić*, Slavonski Brod
Sveučilište u Slavskom Brodu
Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

MEĐUNARODNI UMJETNIČKO-ZNANSTVENI SKUP

Kultura i umjetnost – jučer, danas, sutra

INTERNATIONAL ARTISTIC-SCIENTIFIC CONFERENCE

Culture and Art – Yesterday, Today, Tomorrow

Knjiga sažetaka

Book of Abstracts

Slavonski Brod, Hrvatska, 11. i 12. studenoga 2022.

Slavonski Brod, Croatia, 11 – 12 November, 2022

MEĐUNARODNI UMJETNIČKO-ZNANSTVENI SKUP
Kultura i umjetnost – jučer, danas, sutra

INTERNATIONAL ARTISTIC-SCIENTIFIC CONFERENCE
Culture and Art – Yesterday, Today, Tomorrow

Slavonski Brod, Hrvatska, 11. i 12. studenoga 2022.

Slavonski Brod, Croatia, 11 – 12 November, 2022

Organizatori /Organized by

Kazališno koncertna dvorana *Ivana Brlić Mažuranić*, Slavonski Brod
Sveučilište u Slavonskom Brodu
Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

MEĐUNARODNI UMJETNIČKO-ZNANSTVENI SKUP
Kultura i umjetnost – jučer, danas, sutra

INTERNATIONAL ARTISTIC-SCIENTIFIC CONFERENCE
Culture and Art – Yesterday, Today, Tomorrow

Slavonski Brod, Hrvatska, 11. i 12. studenoga 2022.

Slavonski Brod, Croatia, 11 – 12 November, 2022

Knjiga sažetaka
Book of Abstracts

Slavonski Brod,

Kazališno koncertna dvorana *Ivana Brlić Mažuranić*

2022.

Organizacija / Organisation

Kazališno koncertna dvorana *Ivana Brlić Mažuranić*, Slavonski Brod
Sveučilište u Slavonskom Brodu
Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku

Organizacijski odbor / Organizational Committee

Sanja Nuhanović, predsjednica
izv. prof. dr. sc. Krunoslav Mirosavljević
izv. prof. art. dr. sc. Antoaneta Radočaj-Jerković
izv. prof. dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak
doc. dr. sc. Maja Vretenar Cobović
doc. dr. sc. Borko Baraban

Programski odbor / Program Committee

dr. sc. Ivana Seletković, tajnica Skupa
izv. prof. art. dr. sc. Berislav Jerković
doc. dr. sc. Sanja Knežević Kušljic
doc. dr. sc. Lena Sigurnjak
dr. sc. Martina Jambrešić
dr. sc. Zrinka Šimunović
mr. art. Alma Ferović-Fazlić
Maja Koporčić

Urednice / Editors

Sanja Nuhanović
Ivana Seletković

Nalovnica / Cover

Vizual Kazališno koncertne dvorane *Ivana Brlić Mažuranić*

Nakladnik / Publisher

Kazališno koncertna dvorana *Ivana Brlić Mažuranić*, Slavonski Brod

Za Nakladnika / For the Publisher

Sanja Nuhanović, ravnateljica Kazališno koncertne dvorane *Ivana Brlić Mažuranić*

URL

<https://www.kkd-ibm.hr/>

Slavonski Brod, 2022.

ISBN 978-953-50353-0-5

MEĐUNARODNI UMJETNIČKO-ZNANSTVENI SKUP

Kultura i umjetnost – jučer, danas, sutra

Slavonski Brod, 11. i 12. studenoga 2022.

PROGRAM

PETAK, 11. studenoga 2022. (Gradska knjižnica Slavonski Brod, Trg Stjepana Miletića 12, Slavonski Brod)	
9:30	REGISTRACIJA SUDIONIKA (ispred D1)
10:00	SVEČANO OTVARANJE (D1)
10:30 – 11:30	POZVANO PREDAVANJE (D1) <i>Predsjedava: Sanja Nuhanović</i> prof. art. dr. sc. Vitkay-Kucsera Agota Solo pjesma na jezicima naroda Vojvodine kao kulturni artefakt u funkciji upoznavanja, prepoznavanja, razvoja i širenja kulturne komunikacije
11:30 – 12:30	POZVANO PREDAVANJE (D1) <i>Predsjedava: Sanja Nuhanović</i> doc. dr. sc. Vretenar Cobović Maja (suautori: Cobović Mirko, Vujčić Jasna) Kultura upravljanja novcem – financijska pismenost i odnos studentske populacije prema kulturnim događanjima
12:30 – 13:00	Obilazak Kazališno-koncertne dvorane <i>Ivana Brlić-Mažuranić</i>
13:00 – 14:00	DOMJENAK (Kazališno-koncertna dvorana <i>Ivana Brlić-Mažuranić</i>)

14:00 – 16:00	RAD U SEKCIJAMA	
	(D1)	(D2)
	<i>Predsjedava: Katarina Aladrović-Mehandžija</i>	<i>Predsjedava: Ivana Seletković</i>
	Bušić: Kulturno-povijesni identitet Slavonije, Srijema, Baranje, Bačke i Bosanske Posavine u svjetlu očuvanja kulturne baštine hrvatskoga naroda jučer, danas, sutra Šarić: Međunarodni dječji festival <i>Vezeni most</i> Popović, Marković: Odras pedagoške i umjetničko stvaralačke djelatnosti Vide Matjan na kulturni razvoj Kotora Ostojić: Razvoj zbornog pjevanja u Istri do 1945. godine Zahirović: Adaptacija bajki Karela Čapeka na hrvatskoj kazališnoj sceni Stanković: Djela za klavir bosanskohercegovačkih kompozitora – jučer, danas, sutra	Tadić: Novi kulturni oblici: humanizacija novih tehnologija i pitanje ontološke nesigurnosti Seletković I.: Sociologija emocija u svijetu umjetnosti Lujanović, Meočević: Status ulične umjetnosti kao pokazatelj dinamike kulturnog polja i estetskih vrijednosti Benaković: Odnos Biblije i likovne umjetnosti – Caravaggio i njegova nevjernost Bibliji Tekić: Izvedbene umjetnosti i likovnost – mogućnosti dramske interpretacije stalnog postava Galerije Ružić Sigurnjak, Knežević Kušljić, Šolić: Kultura poduzetništva i pedagogije – kulturološki pristup srednjoškolske populacije
16:00 – 16:15	PAUZA	
16:15 – 17:30	RAD U SEKCIJI (D2)	
	<i>Predsjedava: Maja Koporčić</i>	
	Kulaš Miroslavljević: Važnost i uloga medija u promicanju kulture Badjuk: Knjiga u vremenu pandemije Gaković: Virtualizacija performativne umjetnosti u doba socijalnog distanciranja Koporčić: Uloga medija u promicanju dječjih glazbeno-scenskih programa	
20:00	VEČERA (Restoran MY WAY, Trg Ivane Brlić-Mažuranić 10)	

SUBOTA, 12. studenoga 2022.

(Gradska knjižnica Slavonski Brod, Trg Stjepana Miletića 12, Slavonski Brod)

9:00	REGISTRACIJA SUDIONIKA (ispred D1)	
9:15	Tomić: Izazovi i mogućnost (o)čuvanja tradicijske glazbe (poster)	
–		
10:30	RAD U SEKCIJAMA	
	(D1)	(D2)
	<i>Predsjedava: Arma Tanović Branković</i>	<i>Predsjedava: Darija Mataić Agičić</i>
	Šimunović: Digitalni urođenici i kazalište	Vukašinić: Važnost uloge odgojitelja u likovnom stvaralaštvu djece u dječjem vrtiću
	Seletković T.: Popularna kultura u nastavi glazbe u općeobrazovnim školama	Brinzej, Janžić: Glazba i pokret u prirodi
	Marinac: Zastupljenost kolegija i analiza odgojno-obrazovnih ishoda iz područja glazbene kulture i glazbene umjetnosti na učiteljskim studijima u RH	Delalić: Dijete u svijetu glazbenih instrumenata
		Grubišić: Zastupljenost glazbenih izvannastavnih aktivnosti na uzorku od pet osnovnih škola Brodsko-posavske županije
10:30	PAUZA	
–		
10:45	IZLAGANJE I RADIONICA (D1)	
	<i>Predsjedava: Alma Ferović-Fazlić</i>	
10:45	Tanović Branković: Glas umjetnosti – umjetnost u podučavanju o ljudskim pravima	
–		
11:45	Obilazak Kuće Brlić	
11:45		
–		
12:15	DOMJENAK	
	(Kazališno-koncertna dvorana Ivana Brlić-Mažuranić)	
12:15		
–		
13:30		

13:30 – 15:00	RAD U SEKCIJAMA	
	(D1)	(D2)
15:00 – 16:00	POZVANO PREDAVANJE (D1) <i>Predsjedava: Sanja Nuhanović</i> prof. dr. sc. Sablić Tomić Helena Akademija za umjetnost i kulturu – jučer, danas, sutra	
	<i>Predsjedava: Tomislav Seletković</i> Popović: Struktura i potencijal glazbenog krajolika Slavanskog Broda Coufal Jaić: Uloga Kazališno-koncertne dvorane <i>Ivana Brlić-Mažuranić</i> u 80-im godinama prošlog stoljeća Nuhanović: Značaj manifestacije Brodsko glazbeno ljeto u oblikovanju kulturnoga identiteta lokalne zajednice Ferović Fazlić, Nuhanović: Tehnički aspekti produkcije svečanih koncerata otvorenja Međunarodnog festivala harmonike <i>Bela pl. Panthy</i>	<i>Predsjedava: Zrinka Šimunović</i> Krumes: Odras Ivane Brlić-Mažuranić u kulturno-znanstvenom životu grada Potnar-Matković: Jučer, danas, sutra u Kazališnim radionicama <i>U svijetu bajki Ivane Brlić-Mažuranić</i> Lončarić: Kazališne predstave tijekom <i>Svijeta bajki</i> u funkciji brendiranja grada Slavanskog Broda kao <i>grada bajki</i> Aladrović-Mehandžija, Čičić: Susreti profesionalnih kazališta Hrvatske u Slavanskom Brodu (1974.- 1983.) Mataić Agičić, Goll: Festival amaterskog kazališta – petnaestogodišnji rad na izgradnji kazališno-kulturne scene Grada

Sadržaj / Table of contents

Pozvana predavanja / Invited lectures

Sablić Tomić Helena

Akademija za umjetnost i kulturu – jučer, danas, sutra 18

Academy of Arts and Culture – yesterday, today, tomorrow 18

Vitkay-Kucsera Agota

Solo pjesma na jezicima naroda Vojvodine kao kulturni artefakt u funkciji upoznavanja, prepoznavanja, razvoja i širenja kulturne komunikacije 19

A solo song in the languages of the people of Vojvodina as a cultural artifact in the function of familiarization, recognition, development and expansion of cultural communication ...19

Vretenar Cobović Maja, Cobović Mirko, Vujčić Jasna

Kultura upravljanja novcem – financijska pismenost i odnos studentske populacije prema kulturnim događanjima.....20

The culture of money management – financial literacy and the student population attitude towards cultural events 21

Usmena izlaganja / Oral presentations

Poster / Poster

Aladrović-Mehandžija Katarina, Čičić Joakim

Susreti profesionalnih kazališta Hrvatske u Slavonskom Brodu (1974. – 1983.) 23

Professional theatre meetings of Croatia in Slavonski Brod (1974. – 1983.) 23

Badjuk V. Mario

Knjiga u vremenu pandemije 24

A book in the time of a pandemic 24

Benaković Ivan

Odnos Biblije i likovne umjetnosti – Caravaggio i njegova nevjernost Bibliji 25

The relationship between the Bible and fine art – Caravaggio and his unfaithfulness to the Bible.....25

Brinzej Bruno, Janžić Zlata	
Glazba i pokret u prirodi	27
Music and movement in nature	27
Bušić Krešimir	
Kulturno-povijesni identitet Slavonije, Srijema, Baranje, Bačke i Bosanske Posavine u svjetlu očuvanja kulturne baštine hrvatskoga naroda jučer, danas, sutra	29
Cultural and historical identity of Slavonia, Baranja, Backa and Bosnian Posavina in light of preserving cultural heritage of Croatian people yesterday, today, tomorrow	29
Coufal Jaić Vesna	
Uloga Kazališno-koncertne dvorane <i>Ivana Brlić-Mažuranić</i> u 80-im godinama prošlog stoljeća	30
The role of the Theater and Concert Hall <i>Ivana Brlić-Mažuranić</i> in the 80s of the last century	30
Delalić Vlatka	
Dijete u svijetu glazbenih instrumenata	32
A child in a world of musical instruments	32
Ferović Fazlić Alma, Nuhanović Sanja	
Tehnički aspekti produkcije svečanih koncerata otvorenja Međunarodnog festivala harmonike <i>Bela pl. Panthy</i>	33
Technical aspects of the production of gala opening concerts of the International Accordion Festival <i>Bela pl. Panthy</i>	33
Gaković Jelena	
Virtualizacija performativne umjetnosti u doba socijalnog distanciranja	35
Virtualisation of Performative Arts during the Times of Social Distancing	35
Grubišić Iva	
Zastupljenost glazbenih izvannastavnih aktivnosti na uzorku od pet osnovnih škola Brodsko-posavske županije	37
Representation of music extracurricular activities in a sample of five elementary schools in the Brodsko-posavska county instruments	37
Koporčić Maja	
Uloga medija u promicanju dječjih glazbeno-scenskih programa	39
The role of media in promoting children's and stage programs	39

Krumes Irena	
Odraz Ivane Brlić-Mažuranić u kulturno-znanstvenom životu grada	41
Reflection of Ivana Brlić-Mažuranić in the cultural and scientific life of the city	41
Kulaš Mirosavljević Anita	
Važnost i uloga medija u promicanju kulture	43
The importance and role of media in the promotion of culture	43
Lončarić Biljana	
Kazališne predstave tijekom <i>Svijeta bajki</i> u funkciji brendiranja grada Slavenskog Broda kao <i>grada iz bajki</i>	45
Theater performances of the <i>World of Fairy Tales</i> in the function of branding of the city of Slavonski Brod as <i>a city from fairy tales</i>	45
Lujanović Nebojša, Meočević Ana	
Status ulične umjetnosti kao pokazatelj dinamike kulturnog polja i estetskih vrijednosti ...	46
The Status of Street Art as Indicator of Cultural Field Dynamics and Its Aesthetic Values ...	46
Marinac Ana Maria	
Zastupljenost kolegija i analiza odgojno-obrazovnih ishoda iz područja glazbene kulture i glazbene umjetnosti na učiteljskim studijima u Republici Hrvatskoj	47
Representation of courses and analysis of educational outcomes in the field of musical culture and musical art at teacher studies in the Republic of Croatia	47
Mataić Agičić Darija, Goll Tomislav	
Festival amaterskog kazališta – petnaestogodišnji rad na izgradnji kazališno-kulturne scene Grad	48
The Amateur Theatre Festival - fifteen years of work on building the theater and cultural scene of the City	48
Nuhanović Sanja	
Značaj manifestacije Brodsko glazbeno ljeto u oblikovanju kulturnoga identiteta lokalne zajednice	50
The significance of the Brod Musical Summer event in shaping the cultural identity of the local community	50
Ostojić Branislav	
Razvoj zbornog pjevanja u Istri do 1945. godine	52
Development of choral singing in Istria until 1945	52

Popović Ana	
Struktura i potencijal glazbenog krajolika Slavenskog Broda	54
The structure and potential of the musical landscape of Slavonski Brod.....	54
Popović Dobrila, Vedrana Marković	
Odraz pedagoške i umjetničko-stvaralačke djelatnosti Vide Matjan na kulturni razvoj Kotora	56
Reflection of pedagogical, creative and artistic work of Vida Matjan on cultural development of Kotor	56
Potnar-Matković Gordana	
Jučer, danas, sutra u Kazališnim radionicama U svijetu bajki Ivane Brlić-Mažuranić.....	58
Yesterday, today, tomorrow in the theater workshops In the world of fairy tales by Ivana Brlić-Mažuranić	58
Seletković Ivana	
Sociologija emocija u svijetu umjetnosti	59
Sociology of Emotions in the World of Art.....	59
Seletković Tomislav	
Popularna kultura u nastavi glazbe u općeobrazovnim školama	60
Popular Culture in Contemporary Music Teaching	60
Sigurnjak Lena, Knežević Kušljić Sanja, Šolić Darija	
Kultura poduzetništva i pedagogije – kulturološki pristup srednjoškolske populacije	62
Culture of entrepreneurship and pedagogy – cultural approach of the high school population	63
Stanković Bartolomej	
Djela za klavir bosanskohercegovačkih kompozitora – jučer, danas, sutra	64
Piano works of composers from Bosnia and Herzegovina – yesterday, today, tomorrow ...	64
Šarić Edina	
Međunarodni dječji festival <i>Vezeni Most</i>	66
International children's festival <i>Embroidered Bridge</i>	66
Šimunović Zrinka	
Digitalni urođenici i kazalište	68
Digital natives and theatre in the era of the net generation	68

Tadić Tomislav	
Novi kulturni oblici: humanizacija novih tehnologija i pitanje ontološke nesigurnosti	69
New cultural forms: humanization of new technologies and the question of ontological insecurity	69
Tanović Branković Arma	
Glas umjetnosti – umjetnost u podučavanju o ljudskim pravima.....	70
The voice of art – The art in teaching about human rights	70
Tekić Romana	
Izvedbene umjetnosti i likovnost – mogućnosti dramske interpretacije stalnog postava Galerije Ružić	71
Performing arts and visual arts – the possibilities of a scenical interpretation of the permanent exhibition of the Ružić Gallery	71
Tomić Ozana	
Izazovi i mogućnosti (o)čuvanja tradicijske glazbe	73
Challenges and possibilities of (re)preservation of traditional music	73
Vukašinović Antonija	
Važnost uloge odgojitelja u likovnom stvaralaštvu djece u dječjem vrtiću	75
The importance of the teacher’s role in the artistic creation of children in kindergarten	75
Zahirović Hasan	
Adaptacija bajki Karela Čapeka na hrvatskoj kazališnoj sceni	77
Adaptation of Karel Čapek’s fairy tales on the Croatian theater stage.....	77

* Tekstovi u Knjizi sažetaka uređeni su minimalno, pričem se poštivalo autorsko pravo na jezično oblikovanje teksta.

Pozvana predavanja / Invited lecture

---

prof. dr. sc. Sablić Tomić Helena

Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku, Hrvatska

Akademija za umjetnost i kulturu – jučer, danas, sutra

Sažetak

U izlaganju će se ukazati na mogućnost brendiranja umjetnosti i kulture kroz prizmu Akademije za umjetnost i kulturu.

Cilj izlaganja je na temelju iskustva institucije koja objedinjuje umjetnost i kulturu prezentirati njihovu ulogu u oblikovanju duha vremena.

Ključne riječi: Akademija, umjetnost, kultura, projekti, EU

Academy of Arts and Culture – yesterday, today, tomorrow

Abstract

The presentation will highlight the possibility of branding art and culture through the prism of the Academy of Arts and Culture.

The goal of the exhibition is to present, based on the experiences of institutions that unite art and culture, their role in shaping the spirit of the times.

Keywords: Academy, art, culture, projects, EU

prof. art. dr. sc. Vitkay-Kucsera Agota

Akademija umetnosti Univerziteta u Novom Sadu, Srbija

Solo pesma na jezicima naroda Vojvodine kao kulturni artefakt u funkciji upoznavanja, prepoznavanja, razvoja i širenja kulturne komunikacije

Sažetak

Koncertni serijal je posvećen putovanju kroz *Mikrokosmos Vojvodine* opevanom u solo pesmama pisanim za glas i klavir, u cilju autentičnog načina prezentovanja AP Vojvodine kao višenarodne i višejezične regije. Muzička baština multinacionalne regije pruža raznovrsne mogućnosti za umetnička istraživanja i prezentacije, posebno kada je u fokusu jezik. *Mikrokosmos Vojvodine* sačinjen je od pesama pevanih na osam jezika, na kojima su istaknuti predstavnici naših naroda godinama stvarali. Koncertni serijal nije ukazao samo na višejezičnost i međusobno uvažavanje, već i na autentično viđenje etničkih raznolikosti i kulturnih specifičnosti etničkih zajednica. Ovakvi projekti su idealna prilika za sagledavanje i prezentaciju identiteta svake zemlje, sa ciljem očuvanja tradicije, ali i kompozitora i njihovih dela od zaborava.

Ključne riječi: solo pesma, multijezičnost, multikulturalnost, Vojvodina

A solo song in the languages of the people of Vojvodina as a cultural artifact in the function of familiarization, recognition, development and expansion of cultural communication

Abstract

The concert series is dedicated to a journey through the *Mikrokosmos Vojvodine* (Microcosm of Vojvodina) sung in solo songs written for solo voice and piano, with the aim of authentically presenting AP Vojvodina as a multinational and multilingual region. The musical heritage of the multinational region provides a variety of opportunities for artistic exploration and presentation, especially when language is the focus. *Mikrokosmos Vojvodine* (Microcosm of Vojvodina) is composed of songs sung in eight languages, in which prominent representatives of our peoples have been creating for years. The concert series not only pointed to multilingualism and mutual respect, but also to an authentic view of ethnic diversity and cultural specificities of ethnic communities. Projects like this are an ideal opportunity to see and present the identity of each country, with the aim of preserving the tradition, to keep composers and their works from being forgotten.

Keywords: solo song, multilingualism, multiculturalism, Vojvodina

doc. dr. sc. Vretenar Cobović Maja

Sveučilište u Slavonskom Brodu, Hrvatska

dr. sc. Cobović Mirko, prof. v. š.

Sveučilište u Slavonskom Brodu, Hrvatska

Vujčić Jasna, v. pred

Sveučilište u Slavonskom Brodu, Hrvatska

Kultura upravljanja novcem – financijska pismenost i odnos studentske populacije prema kulturnim događanjima

Sažetak

Menadžment u poduzeću možemo definirati kao poslovnu funkciju koja koordinira ljudske napore kako bi se izvršili potrebni ciljevi koristeći dostupne resurse učinkovito. Sastoji se od pet funkcija koje pomažu organizaciji da ostvari svoje ciljeve, a to su planiranje, organiziranje, kadrovsko popunjavanje, vođenje i kontroliranje. S druge strane kultura je cjelokupno društveno naslijeđe određene grupe ljudi, odnosno naučeni obrazac mišljenja i djelovanja određene grupe, zajednice ili društva. Kulturu tako dijelimo na materijalnu i duhovnu. Materijalna kultura predstavlja skup sredstava za proizvodnju i drugih materijalnih vrijednosti društva na svakom povijesnom stupnju razvitka, dok duhovnu kulturu čini znanje i umjetničko stvaralaštvo, običaji, jezik, književnost i umjetnost. Stoga menadžment u kulturi možemo definirati kao primjenu znanja i tehnika menadžmenta u stvaranju, promidžbi i potrošnji kulturnih proizvoda. Kako bi korištenje kulturnih proizvoda bilo adekvatno važno je znati upravljati novcem na bilo kojoj razini (pojedinci, upravljanje od strane države, kulturnih institucija i sl.) te poznavati osnove financijske pismenosti kao i kulturu upravljanja novcem. Nažalost nedovoljna participacija financijski ugroženog stanovništva (studenti, umirovljenici) stvara jaz između potreba i potražnje određenih društvenih skupina za ponudom kulturnih proizvoda, posebice u nerazvijenim dijelovima Hrvatske. Ovi problemi prvenstveno proizlaze iz nedostatnosti financijskih prihoda uvjetovanih gospodarskim zaostajanjem istočne Hrvatske za nacionalnim prosjekom, a posebice nedostatka ovih prihoda unutar studentske populacije. S druge strane kultura upravljanja novcem jedan je od značajnijih faktora koji pokazuje razinu financije pismenosti studentske populacije. Cilj ovoga rada je istražiti i analizirati razinu financijske pismenosti studentske populacije na području istočne Hrvatske, njihov odnos prema osobnim financijama te kulturu upravljanja novcem kao i korištenje kulturnih proizvoda te odnos prema kulturnim događanjima.

ključne riječi: menadžment, kultura, financijska pismenost, kulturna događanja, studentska populacija

The culture of money management – financial literacy and the student population attitude towards cultural events

Abstract

It is distinctly evident that management in a company can be defined as a business function that coordinates human efforts to accomplish the necessary goals by using available resources efficiently. It consists of five functions that help the organization to achieve its goals, namely planning, organizing, staffing, leading and controlling. Therefore, culture represents the entire social heritage, the determination of a group of people, that is, the learned pattern of thinking and action of a certain group, community or society. Culture is thus divided into material and spiritual. Material culture represents a set of production means and other material values of society at every historical stage of development, while spiritual culture consists of knowledge and artistic creativity, customs, language, literature and art. Therefore, management in culture can be defined as the application of management knowledge and techniques in the creation, promotion and cultural products consumption. In order for the use of cultural products to be adequate, it is important to know how to manage money at any level (individuals, management by the state, cultural institutions, etc.) and to know the basics of financial literacy as well as the culture of money management. Unfortunately, the insufficient participation of the financially vulnerable population (students, pensioners) creates a gap between the needs and demand of certain social groups for the cultural products offer, especially in underdeveloped parts of Croatia. These problems primarily stem from the insufficiency of financial income caused by the economic lagging of eastern Croatia behind the national average, and especially the lack of this income within the student population. Furthermore, the culture of money management is one of the more significant factors that show the student population financial literacy level. The aim of this paper is to investigate and analyze the student population financial literacy level in eastern Croatia, their attitude towards personal finances and the culture of money management, as well as the use of cultural products and their attitude towards cultural events.

Keywords: Management, culture, financial literacy, cultural events, student population

Usmena izlaganja / Oral presentations

Poster / Poster

Aladrović-Mehandžija Katarina, prof. povijesti i hrvatskoga jezika i književnosti

Državni arhiv u Slavonskom Brodu, Hrvatska

Čičić Joakim, mag. educ. hist.

Državni arhiv u Slavonskom Brodu, Hrvatska

Susreti profesionalnih kazališta Hrvatske u Slavonskom Brodu (1974. – 1983.)

Sažetak

Otvorenjem Spomen-doma *Đuro Salaj* u siječnju 1972. godine Slavonski Brod dobio je reprezentativan prostor prikladan za održavanje najvećih kulturnih priredbi i manifestacija. To je, uz vjernu brodsku kazališnu publiku, doprinijelo izboru Slavanskog Broda za mjesto održavanja prvih Susreta profesionalnih kazališta Hrvatske. Od 1974. do 1983. godine u Slavonskom Brodu gostovala su najjemenitija hrvatska kazališta sa svojim najboljim predstavama, najpopularnijim glumcima i najuglednijim redateljima. Ovim radom želimo predstaviti desetljeće u kojem je Slavonski Brod bio prijestolnica kazališnog života Hrvatske.

Ključne riječi: kultura, kazalište, Slavonski Brod, Spomen-dom *Đuro Salaj*, Kazališno-koncertna dvorana *Ivana Brlić-Mažuranić*, Susreti profesionalnih kazališta Hrvatske

Professional theatre meetings of Croatia in Slavonski Brod (1974. – 1983.)

Abstract

After the opening of the Memorial home *Đuro Salaj* in January 1972, the city of Slavonski Brod got a representative hall suitable for holding the biggest cultural events. The loyal theater audience contributed to the choice of Slavonski Brod as the venue for the first meetings of professional theaters in Croatia. From 1974 to 1983, Slavonski Brod hosted the most eminent Croatian theaters with their best plays, the most popular actors and the most respected directors. We want to present the decade when Slavonski Brod was the capital of Croatian theater life.

Keywords: culture, theater, Memorial-home *Đuro Salaj*, Slavonski Brod, Theatre-concert hall *Ivana Brlić-Mažuranić*

Badjuk Mario V., doktorand

Filološki fakultet, Beograd, Srbija

Knjiga u vremenu pandemije

Sažetak

U ovom radu se radi o uticaju pojave pandemije na književnost. Tokom izolacije stanovništva knjižare su bile prazne, sajmovi otkazani, ali se onlajn naručivanje znatno povećalo. Pandemija je donela niz otežavajućih okolnosti samim tim i kada je književnost u pitanju. Uvedene mere izolacije pokazale su u kojoj meri je digitalizacija prisutna ili odsutna u javnom sektoru, posebno u obrazovanju. Povećanje onlajn porudžbina nije dovoljno da se nadoknadi ukupan pad prodaje. Ovaj multiplikativni efekat u prodaji knjiga ogleda se u izdavaštvu i direktno utiče na štamparsku, odnosno grafičku industriju, što ugrožava mnoga radna mesta i zaustavlja razvoj ove industrije.

Ključne riječi: pandemija, književnost, onlajn, multiplikativni efekat, autobiografija, knjiga, manjine

A book in the time of a pandemic

Abstract

This paper deals with the impact of the pandemic on literature. During the isolation of the population, books were empty, fairs were canceled, but online ordering increased significantly. The pandemic brought about aggravating circumstances, especially when it comes to literature. The introduced isolation measures have shown the extent to which digitalisation is present or absent in the public sector, especially in education. An increase in online orders is not enough to compensate for the overall decline in sales. This multiplier effect in the sale of books is reflected in publishing and directly affects the printing and printing industry, which affects many jobs and stops the development of this industry.

Keywords: pandemic, literature, online, multiplicative effect, autobiography, book, machines

dr. sc. Benaković Ivan

Katoličko bogoslovni fakultet, Đakovo, Hrvatska

Odnos Biblije i likovne umjetnosti – Caravaggio i njegova nevjernost Bibliji

Sažetak

Poznato nam je kako je Biblija stoljećima bila izvor inspiracije brojnim književnicima i likovnim umjetnicima prilikom priređivanja svojih djela. Marko Marulić *Juditu* piše ni više ni manje nego vođen potaknut biblijskim tekstom Knjige o Juditi. Isto tako brojni su likovni umjetnici svoju inspiraciju crpili upravo na izvorima biblijskih pripovijesti. Tako je primjerice čuveni Michelangelov prikaz stvaranja Adama u Sikstinskoj kapeli u Vatikanu nadahnut upravo biblijskim tekstom Knjige Postanka o stvaranju. No, istodobno je fascinantno kako sama likovna umjetnost u pojedinim trenucima može izgrađivati viziju o Bogu na način da čak nadmašuje biblijske istine, odnosno biblijske tekstove. To je primjerice slučaj sa poznatim Caravaggiovim prikazom obraćenja sv. Pavla, odnosno čuvenom slikom iz 1601. god pod nazivom *Pavlovo obraćenje na putu za Damask*. Caravaggio prikazuje konja i Pavla koji leži podno njega. To nas začuđuje jer biblijski tekst u kojemu čitamo o tom događaju konja ne spominje. Međutim, Caravaggio i njegova genijalna tehnika slikanja *chiaro-scuro* prikazuju Pavlovo obraćenje kao pad s konja na putu za Damask. To nas začuđuje, jer kako rekosmo, u tekstu iz Biblije, točnije u Knjizi Djela apostolskih (usp. Dj 9), nailazimo na ponešto drugačiji opis Pavlova zaokreta životnog puta. Vođeni činjenicom da postoje razlike između biblijskog opisa Pavlova obraćenja i obraćenja kakvoga nam je naslikao Caravaggio, u našem ćemo radu aplikacijom metode *Wirkungsgeschichte*, odnosno metodom biblijske analize koja se bavi poviješću predaje jednog biblijskog teksta, nastojati tragati za odgovorima zašto bi Caravaggio bio nevjeran Bibliji, a istodobno se njome nadahnjivao.

Ključne riječi: Biblija, likovna umjetnost, obraćenje, Pavao, Caravaggio

The relationship between the Bible and fine art – Caravaggio and his unfaithfulness to the Bible

Abstract

We know that the Bible has been a source of inspiration for many writers and visual artists for centuries when preparing their works. Marko Marulić wrote his *Judith* no more and no less than guided by the biblical text of the Book of Judith. Similarly, numerous fine artists drew their inspiration precisely from the sources of biblical narratives. For example, Michelangelo's famous depiction of the *Creation of Adam* in the Sistine Chapel in the Vatican was inspired by the biblical text of the Book of Genesis. However, at the same time, it is fascinating how fine art itself can, in certain moments, build a vision of God in such a way that it even surpasses biblical truths, that is, biblical texts. This is, for example, the case with

Caravaggio's famous depiction of the conversion of St. Paul, that is, the famous painting from 1601 called *Paul's conversion on the road to Damascus*. Caravaggio depicts a horse and Paul lying under it. This surprises us because the biblical text in which we read about this event does not mention horses. However, Caravaggio and his ingenious *chiaro-scuro* painting technique depicts Paul's conversion as falling from a horse on the road to Damascus. This surprises us, because as we said, in the text from the Bible, more precisely in the Book of Acts (cf. Acts 9), we come across a somewhat different description of Paul's turning point in life. Guided by the fact that there are differences between the biblical description of Paul's conversion and the conversion painted by Caravaggio, in our work we will through the application of the method called *Wirkungsgeschichte*, that is, the method of biblical analysis that deals with the reception history of a biblical text, try to find answers as to why Caravaggio would be unfaithful to the Bible, and at the same time inspired by her.

Keywords: Bible, painting arts, conversion, Paul, Caravaggio

Brinzej Bruno, odgojitelj

DV Ivana Brlić-Mažuranić, Slavonski Brod, Hrvatska

Janžić Zlata, odgojiteljica

DV Ivana Brlić-Mažuranić, Slavonski Brod, Hrvatska

Glazba i pokret u prirodi

Sažetak

Glazba i pokret urođeni su svojoj djeci i jedan su od glavnih čimbenika za njihov razvoj. Glazba pokreće, uveseljava, stvara napetost, smiruje napetost ali i rastužuje. To je umjetnost koja se stvara prirodnim putem, poput tišine, pjevanjem ptica ili putem glazbala odnosno instrumenata. Osmišljenim poticajima budili smo i razvijali maštu te na taj način omogućavali djetetu potrebe slobodne vlastite inicijative, izbora, odluke i sudjelovanja u aktivnosti. Poticali smo darovitu djecu da se iskažu u onome u čemu su najbolji. Pokret smo pratili u svakom trenutku boravka na zraku, u igri, u skupljanju i bacanju lišća... . Glazbu smo redovito slušali, a često bi samo osluškivali zvukove iz prirode, opadanje lišća, šum lišća na drveću, zvukove padanja kiše ili jednostavno gradski promet. Aktivnosti su se nadovezivale, djeca su surađivala i bogatila svoje spoznaje. Tijekom projekta primijetili smo da kroz poticanje glazbom u prirodi, s posebnom orijentacijom na pokret, djeca otkrivaju posve novi svijet koji neće doprinijeti samo usvajanju glazbe kao umjetnosti, već i poticaju ovladavanja kretanja, ravnoteže, fine motorike ruku i prstiju, poticanjem osjeta slušanja, usvajanja kako neverbalne komunikacije tako i govora, shvaćanja i socijalnog ponašanja. Aktivnostima aktivnog i pasivnog slušanja glazbe djeca su razgovarala o tome koja ih glazba umiruje, koja ih uveseljava i potiče na kretanje, uz koju im je lijepo slušati priču, slikati... . Uočili smo da je spoznajni i motorički razvoj vrlo napredovao. Djeca su planirala aktivnosti i dovodila ih do kraja. Glazba jednostavno unosi veselje, pozitivnu energiju, volju za igrom i srećom.

Ključne riječi: projekt, pokret, glazba, priroda, osluškivanje

Music and movement in nature

Abstract

Music and movement are innate to all children and are one of the main factors for their development. Music moves, makes you happy, creates and calms tension, but also makes you sad. It is an art that is created naturally, such as through silence, singing birds, or musical instruments. With well-designed incentives, we awakened and developed the imagination and in this way provided the child with the needs of free initiative, choice, decision, and participation in activities. We followed the movement at every moment of being in the air, playing, collecting, and throwing leaves... . We listened to music

regularly, and often we would just listen to the sounds of nature, falling leaves, the sound of leaves on the trees, the sounds of falling rain, or just town traffic. The activities were connected, and the children cooperated and enriched their knowledge. During the project, we noticed that through the stimulation of music in nature with a special orientation to movement, children discover a completely new world that will not only contribute to the acquisition of music as an art, but also to the stimulation of mastering movement, balance, fine motor skills of hands and fingers, by stimulating the sense of listening, the acquisition of non-verbal communication as well as speech, understanding, and social behavior. Through the activities of active and passive listening to music, the children talked about which music soothes them, which makes them happy and encourages them to move, which makes it nice for them to listen to a story, paint... . We noticed that cognitive and motor development has improved a lot. The children planned the activities and brought them to an end. Music simply brings joy, positive energy, the will to play, and happiness.

Keywords: project, movement, music, nature, listening

dr. sc. Bušić Krešimir

Institut za migracije i narodnosti, Zagreb, Hrvatska

**Kulturno-povijesni identitet Slavonije, Srijema, Baranje, Bačke
i Bosanske Posavine u svjetlu očuvanja kulturne baštine hrvatskoga naroda
jučer, danas, sutra**

Sažetak

Autor u radu na temelju dugogodišnjih ranijih istraživanja socio-povijesnoga identiteta hrvatskoga naroda na širim panonskim prostorima prikazuje izazove suvremenog doba kada je riječ o zaštiti i očuvanju hrvatskih zajednica u susjednim zemljama. Hrvatske autohtone zajednice s prostora Mađarske i Vojvodine/Srbije (Šokci, Bunjevci, katolički Bošnjaci, katolički Raci i Dalmatini) kao i konstitutivni hrvatski narod u BiH u prošlosti, ali i u današnjem vremenu, suočeni su mnogostrukim osporavanjima i nasrtajima inorodnih elita na vlastiti kulturni i nacionalni identitet te u tom pogledu autor prikazuje mogućnosti kako Republika Hrvatska, ali i jedinice lokalne uprave i samouprave, mogu utjecati na očuvanje i opstojnost hrvatskih zajednica izvan domovine.

Ključne riječi: Hrvati, Mađarska, Vojvodina, Bosna i Hercegovina, Republika Hrvatska, kulturni identitet, povijesna baština

**Kulturno-povijesni identitet Slavonije, Srijema, Baranje, Bačke
i Bosanske Posavine u svjetlu očuvanja kulturne baštine hrvatskoga naroda
jučer, danas, sutra**

Abstract

Based on long-term earlier research into the socio-historical identity of the Croatian people in the wider Pannonian region, the author presents the challenges of the modern era when it comes to the protection and preservation of Croatian communities in neighboring countries. The Croatian autochthonous subethnics communities from the areas of Hungary and Vojvodina/Serbia (Šokci, Bunjevci, Catholic Bosnians, Catholic Raci and Dalmatians) as well as the constituent Croatian people in Bosnia and Herzegovina, in the past, but also in the present time, are faced with multiple challenges and attacks by foreign elites on their own cultural and national identity, and in this respect the author shows the possibilities of how the Republic of Croatia, as well as local administration and self-government units, can influence the preservation of Croatian communities outside the homeland.

Keywords: Croat, Hungary, Vojvodina, Bosnia and Herzegovina, Republic of Croatia, cultural identity, historical heritage

mr. art. Coufal Jaić Vesna

Glazbena škola Franje Kuhača, Osijek, Hrvatska

Uloga Kazališno-koncertne dvorane *Ivana Brlić-Mažuranić* u 80-im godinama prošlog stoljeća

Sažetak

80-tih godina prošlog stoljeća Kazališno-koncertna dvorana *Ivana Brlić-Mažuranić* (tada dvorana Đure Salaja) imala je izuzetno važan značaj za kulturu grada Slavenskog Broda, a i puno šire, kako u regiji tako i u bivšoj Jugoslaviji. U sklopu dvorane djelovala su dva orkestra: harmonikaški orkestar pod vodstvom Bele pl. Panthyja i tamburaški orkestar pod vodstvom Mihaela Ferića te mješoviti pjevački zbor pod vodstvom Josipa Jerkovića. Iako amaterski, sva tri ansambla su izvodila vrlo zahtjevne programe na visoko profesionalnoj razini. Članovi istih u pripremama i izvedbama sudjelovali su sa puno entuzijazma i ljubavi prema glazbi, što je rezultiralo brojnim nagradama u zemlji i inozemstvu. Od 1983. – 1991. godine i sama sam bila dio te glazbene priče, surađujući sa svim ansamblima kao solo pjevačica, u izvedbama arija iz opera, opereta, mjuzikla te brojnih kompozicija za školovani glas. Svaka proba, nastupi i putovanja s ljudima raznih uzrasta i struka pričinjavala mi je veliku radost i zadovoljstvo. Atmosfera je bila vesela, prijateljska i nezaboravna. Posebni su mi bili novogodišnji koncerti sa harmonikaškim i tamburaškim orkestrom koji su se godinama izvodili 1. siječnja u večernjim satima u prepunoj dvorani. Dvorana je bila srce kulturnih događanja. Osim domaćih snaga, česta su bila gostovanja nacionalnih kuća, s glumačkim, opernim i baletnim ansamblima, kao i glazbene skupine svih žanrova. Bilo je lijepo biti dio i svjedok jednog vremena.

Ključne riječi: Kazališno-koncertna dvorana *Ivana Brlić-Mažuranić*, entuzijizam, ljubav, glazba

The role of the Theater and Concert Hall *Ivana Brlić-Mažuranić* in the 80s of the last century

Abstract

In the 80s of the last century, the Theater and Concert Hall *Ivana Brlić-Mažuranić* (then the Hall of Đuro Salaj) had an extremely important significance for the culture of the city of Slavonki Brod, and much more widely, both in the region and in the former Yugoslavia. Two orchestras performed in the hall: an accordion orchestra led by Bela pl. Panthy and the tambura orchestra led by Mihael Ferić and the mixed choir led by Josip Jerković. Although amateur, all three ensembles performed very demanding programs at a highly professional level. The members participated in the preparations and performances with a lot of enthusiasm and love for music, which resulted in numerous awards in the country and abroad. From 1983 to 1991, I myself was a part of that musical story, collaborating with all ensembles as a solo singer,

in performances of arias from operas, operettas, musicals and numerous compositions for trained voice. Every rehearsal, performance and trip with people of various ages and professions gave me great joy and satisfaction. The atmosphere was cheerful, friendly and unforgettable. Special to me were the New Year's concerts with the accordion and tambourine orchestra, which we performed for years on January 1 in the evening hours in a crowded hall. The hall was the "heart" of cultural events. In addition to local forces, there were frequent visits by national houses, with acting, opera and ballet ensembles, as well as music groups of all genres. It was nice to be part of it and a witness to a time.

Keywords: Theater and Concert Hall, enthusiasm, love, music

Delalić Vlatka, odgojiteljica

Dječji vrtić *Ivana Brlić-Mažuranić*, Slavonski Brod, Hrvatska

Dijete u svijetu glazbenih instrumenata

Sažetak

Glazba je potrebna i važna sastavnica djetinjstva. Ljepotom, raznovrsnošću i bogatstvom osnažuje djetetove doživljaje, a svojom čudesnom moći oplemenjuje njegove osjećaje, potiče maštu i razvija stvaralaštvo. Glazbenim se odgojem i obrazovanjem pospješuje kognitivni, socijalni i fizički razvoj djeteta. Cilj je ovog rada prikazati aktivnosti djece koje su rezultirale dječjim poimanjem zvukovne i glazbene raznolikosti te razvoju vrijednosti glazbe i mogućnosti korištenja glazbenih instrumenata. Poticana je djetetova spoznaja o teoriji glazbe i glazbenim elementima koji su važan preduvjet za sviranje instrumenata. Kroz bogatstvo sadržaja upoznali su glazbenu umjetnost te stekli nove i produbili dosadašnje spoznaje o glazbi i glazbenim instrumentima. Bilo im je omogućeno izražavanje kroz glazbu i oslobađanje napetosti i stresa, razvijanje pozitivne energije, samopouzdanje, motivacija, kreativnost te spremnost na suradnju i zajedništvo. Sustavnim praćenjem djece putem pedagoške dokumentacije koja uključuje foto i video dokumentaciju, plakate te ekspresivne dječje uratke, odgojiteljica je integrirala glazbu u odgojno-obrazovni rad suvremenim pristupom koji je usmjeren prema djetetu.

Ključne riječi: dječji vrtić, glazbene aktivnosti, glazbeni instrumenti, integrirani pristup, uloga odgojitelja

A child in a world of musical instruments

Abstract

Music is a necessary and important component of childhood. With its beauty, variety, and wealth, it strengthens the child's experiences, and with its miraculous power, it refines his feelings, stimulates imagination, and develops creativity. Musical education improves the cognitive, social, and physical development of a child. The aim of this work is to show children's activities that resulted in their understanding of sound and musical diversity, the development of the value of music, and the possibility of using musical instruments. The child's knowledge of music theory and musical elements, which are an important prerequisite for playing instruments, is encouraged. Through the wealth of content, they got to know the art of music and gained new and deepened knowledge about music and musical instruments. They were able to express themselves through music and release tension and stress, develop positive energy, self-confidence, motivation, creativity, and willingness to cooperate and share. By systematically monitoring the children through pedagogical documentation that includes photo and video documentation, posters, and expressive children's works, the teacher integrated music into the educational work with a contemporary approach that is aimed at the child.

Keywords: kindergarten, musical activities, musical instruments, integrated approach, the role of the educator

mr. art. Ferović Fazlić Alma

Akademija scenskih umjetnosti Sarajevo, BiH

Nuhanović Sanja, prof. glazbene kulture

Kazališno-koncertna dvorana *Ivana Brlić-Mažuranić*, Slavonski Brod, Hrvatska

Tehnički aspekti produkcije svečanih koncerata otvorenja Međunarodnog festivala harmonike *Bela pl. Panthy*

Sažetak

Međunarodni festival harmonike *Bela pl. Panthy* manifestacija je koja je na glazbenu pozornicu Slavnskoga Broda zakoračila 2010. godine. Festival je prvenstveno zamišljen kao mjesto okupljanja i natjecanja harmonikaških orkestara čime se nastavila tradicija harmonikaškog orkestarskoga muziciranja u Slavnskome Brodu duga više od 50 godina. Kroz trinaest godina rada Brodski harmonikaški orkestar *Bela pl. Panthy* kao organizator Festivala u Slavnski Brod doveo je respektabilna harmonikaška imena, soliste, komorne sastave i harmonikaške orkestre, pedagoge, skladatelje i dirigente. Sve organizirane aktivnosti i gosti Festivala postavile su grad Slavnski Brod na harmonikašku kartu Europe. No, pozornost lokalne zajednice, publike Slavnskoga Broda, a kasnije i šire, Festival je dobio zahvaljujući Svečanim koncertima otvorenja koji su nakratko pretvarali brodsku pozornicu u Broadwaysku. Glazbeno-scenske adaptacije poznatih mjuzikla u izvedbi Brodskoga harmonikaškoga orkestra i članova Instituta za muziku, teatar i multimediju iz Sarajeva stvorile su specifičan glazbeni događaj za koji se tražila ulaznica, ali i izvedba više. U produkcijama je učestvovalo na desetine profesionalnih glumaca, pjevača i plesača različitih uzrasta, koji su uz iznimno kompleksne koreografije i moderna scensko-scenografska rješenja doprinijeli revitalizaciji scene muzičkog teatra uopće. U ovome će se radu o svečanim koncertima otvorenja Međunarodnoga festivala harmonike *Bela pl. Panthy* promišljati s aspekta tehničke zahtjevnosti produkcije.

Ključne riječi: Međunarodni festival harmonike *Bela pl. Panthy*, Institut za muziku, teatar i multimediju, produkcija, koncert

Technical aspects of the production of gala opening concerts of the International Accordion Festival *Bela pl. Panthy*

Abstract

International accordion festival *Bela pl. Panthy* is a manifestation that stepped onto the music stage of Slavnski Brod in 2010. The festival was primarily conceived as a place for the gathering and competition

of accordion orchestras, which continued the tradition of accordion orchestra musicianship in Slavonski Brod for more than 50 years. Through thirteen years of work, the Bela Pl. Panthy, as the organizer of the Festival, hosted respectable accordion artists, soloists, chamber ensembles and accordion orchestras, pedagogues, composers and conductors to Slavonski Brod. All the organized activities and guests of the Festival set the city of Slavonski Brod on the accordion map of Europe. However, the Festival got the attention of the local community as well as audience of Slavonski Brod, and later even wider thanks to the gala Opening Concerts, which briefly turned the Brod city stage into a Broadway stage. Musical and stage adaptations of well-known musicals performed by the Brod Accordion Orchestra and members of the Institute for Music, Theatre and Multimedia from Sarajevo created a specific musical event for which a higher ticket was requested, but also additional performances. Dozens of professional actors, singers and dancers of different ages took part in the productions with extremely complex choreographies and modern set solutions and they contributed to the revitalization of the musical theatre scene in general. This paper will review the opening concerts of the International Accordion Festival Bela pl. Panthy from the aspect of technical demands of the production.

Keywords: International Accordion Festival *Bela pl. Panthy*, Institute for Music, Theatre and Multimedia, production, concert

Virtualizacija performativne umjetnosti u doba socijalnog distanciranja

Sažetak

Doba socijalnog distanciranja i restrikcije kretanja zbog COVID-19, obilježeno je značajnim promjenama u svim aspektima života. Usljed preventivnih pandemijskih mjera onemogućen je direktan pristup publike kulturnim institucijama, a performativne umjetnosti premještene su u *online* virtuelno okruženje fizički distancirajući izvođače od publike. U radu se bavimo adaptacijama koje su se odvijale u području kulture i umjetnosti pružajući virtuelno, tehnologijom posredovano iskustvo lišeno dimenzija čulnosti, emocionalnog angažmana, interakcije i komunikacije *in vivo*. Istraživanje, dakle, ima za cilj da analizira estetski doživljaj publike lišene tjelesnog, uprostorenog iskustva izvođenja, odnosno, u drugom prelaznom slučaju, reducirane publike kod izvođenja uživo i u otvorenom prostoru u doba mjera socijalnog distanciranja. Ključna pitanja koje se postavljaju u vezi su sa transformacijom performativne umjetnosti u pogledu participacije publike, principa organizacije mizanscena srodnih modifikacija koje nisu tek odgovor na trenutnu krizu, već pomjeranja ka novim hibridnim modusima digitalne kulture i prevladavanja klasičnih konceptualnih opozicija kao što su stvarno – virtualno, individualno – kolektivno i masovno – elitno. Uvidi u proces hibridizacije performativnih umjetnosti i novomedijskih sfera kao i izmijenjena pozicija publike u doba socijalne distance bazira se na literaturi u okviru sociologije kulture i umjetnosti, estetike i mediologije.

Ključne riječi: performativne umjetnosti, Covid-19, virtualizacija, novi mediji, digitalna kultura

Virtualisation of Performative Arts during the Times of Social Distancing

Abstract

The times of social distancing and movement restrictions caused by Covid-19 have been marked by significant changes in all aspects of life. Due to preventive pandemic measures direct access of audiences to cultural institutions was unabled and performative arts moved to an online, virtual environment physicaly distancing performers from the audience. In this paper, we discuss adaptations that took place in the domain of culture and arts offering a virtual, technologically mediated experience, deprived from some dimensions of senses, emotional engagement, interaction and communication *in vivo*. Our research, therefore aims to inform on audiances aesthetic experience which was on the one hand devoided of bodily, situated performances, or on the other hand taking place with reduced number of spectators in an open space sites during the social distancing times. Key issues we focus on are

transformations of performing arts in terms of audience participation, mise-en-scene set up and similar kinds of modifications that were not merely an answer to a current crisis, but shift towards the new hybrid models of digital culture overcoming classic conceptual oppositions such as real-virtual, individual-collective and mass-elite. Our insights on performative arts and new media spheres hybridisation process as well as audience's altered position during social distancing times are based on literature in the field of sociology of culture and arts, esthetics and mediology.

Ključne riječi: Performative Arts, Covid-19, virtualisation, new media, digital culture

Grubišić Iva, mag. prim. educ.

Slavonski Brod, Hrvatska

Zastupljenost glazbenih izvannastavnih aktivnosti na uzorku od pet osnovnih škola Brodsko-posavske županije

Sažetak

Glazbena kultura obvezni je nastavni predmet tijekom osmogodišnjeg odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Ovim predmetom nastoji se razvijati učenička potreba za kreativnim izražavanjem, učenike se nastoji upoznati s različitim glazbenim stilovima i vrstama glazbe, potiče se njihova individualnost i utječe se na svijest o pripadnosti i življenju u multikulturalnome svijetu. Osim obveznoga poučavanja glazbe tijekom redovnog nastavnog procesa, iznimno bitan dio otkrivanja i učenja o glazbi veže se uz organizaciju i provedbu glazbenih izvannastavnih aktivnosti. Pohađajući navedene, učenicima je omogućeno proširivanje dotad stečenih znanja i vještina, potiče se razvijanje i formiranje vlastitih stavova o glazbi i važnosti očuvanja kulturne baštine te se promiče važnost umjetničkog rasta i razvoja pojedinca kako za užu tako i za širu zajednicu kojoj pripada. Temeljni dio ovoga rada jest analiza i prikaz zastupljenosti glazbenih izvannastavnih aktivnosti na uzorku od pet osnovnih škola u gradu Slavonskome Brodu unutar cjelokupnog osmogodišnjeg odgoja i obrazovanja. Ovime se nastoji istražiti njeguju li se i uvažavaju glazba i glazbene aktivnosti kao sastavni dijelovi formiranja učenika – pojedinca spremnog za daljnje djelovanje u kulturnome životu svoje sredine.

Ključne riječi: Glazbena kultura, glazba, kultura, izvannastavne aktivnosti, osnovna škola

Representation of music extracurricular activities in a sample of five elementary schools in the Brodsko-posavska county

Abstract

Music culture is a mandatory subject during the eight-year education in the Republic of Croatia. This subject aims to develop students; need for creative expression, students are introduced to different musical styles and types of music, their individuality is encouraged and awareness of belonging and living in a multicultural world is influenced. In addition to the compulsory teaching of music during the regular teaching process, an extremely important part of discovering and learning about music is connected with the organization and implementation of musical extracurricular activities. By attending these, students are enabled to expand their previously acquired knowledge and skills, they are encouraged to develop and form their own attitudes about music and the importance of preserving cultural heritage and the importance of artistic growth and development of the individual, both for the immediate and the wider community, is promoted. The fundamental part of this work is the analysis and presentation of the

representation of musical extracurricular activities in a sample of five elementary schools in the city of Slavonski Brod within the entire eight-year education. This aims to explore whether music and musical activities are nurtured and appreciated as integral parts of the formation of students – individuals who are ready for further action in the cultural life of their community.

Keywords: Music culture, music, culture, extracurricular activities, elementary school

Koporčić Maja, pred.

Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo, Osijek, Hrvatska

Uloga medija u promicanju dječjih glazbeno-scenskih programa

Sažetak

Važnost uključivanja djece u glazbeno-scenske programe izrazito je značajna jer im omogućava usvajanje temelja opće kulture na kreativan i stvaralački način. Stoga je u radu prikazana zastupljenost takvih programa analizom glasila Brodsko-posavske županije. S obzirom na to da istraživanje obuhvaća razdoblje od 1972. do danas, uključivat će sve objavljene članke o dječjim glazbeno-scenskim programima u glasilu najprije pod imenom *Brodski list*, a zatim *Posavska Hrvatska*. Razvoj društvene svijesti o važnosti iskustvenog sazrijevanja već u predškolskoj dobi djeteta preduvjet je za usmjeravanje djece na glazbene i dramske programe koji djeluju odgojno na njihov cjelokupni razvoj. Temeljni je cilj istraživanja bio dobiti uvid u zastupljenost dječjih glazbeno-scenskih programa u posljednjih pedeset godina na kulturnoj sceni Brodsko-posavske županije pod vodstvom Kazališno-koncertne dvorane *Ivana Brlić-Mažuranić* te širenje svijesti o pozitivnim učincima ovih programa poput razvoja intrinzične motivacije, aktivnog učenja, kreativnog estetskog izričaja i iskazivanja emocija kod djece. Promicanje svijesti o značaju dječjih glazbeno-scenskih programa stvara mogućnosti izgradnje društvene zajednice koja se zajednički izgrađuje, mijenja i razvija.

Ključne riječi: dječji glazbeno-scenski programi, KKD *Ivana Brlić-Mažuranić*, *Brodski list*, *Posavska Hrvatska*, stvaralaštvo

The role of the media in promoting children's music and stage programs

Abstract

The importance of including children in music and stage programs is extremely significant because it enables them to acquire the foundations of general culture in a creative way. Therefore, the paper presents the representation of such programs by analyzing the newspapers of the Brod-Posavina County. Given that the research spans the period from 1972 to the present day, it will include all published articles about children's music and stage programs in the newsletter first under the name *Brodski list* and then *Posavska Hrvatska*. The development of social awareness of the importance of experiential maturation already in the child's preschool age is a prerequisite for directing children to music and drama programs that have an educational effect on their overall development. The main goal of the research was to get an insight into the representation of children's music and stage programs in the last fifty years on the cultural scene of Brod-Posavina County under the leadership of the Theater and Concert Hall *Ivana Brlić-Mažuranić* and to spread awareness about the positive effects of these programs such as the development of intrinsic motivation, active learning, creative aesthetic expression and

expression of emotions in children. Promoting awareness of the importance of children's music and stage programs creates opportunities to build a social community that is built, changed and developed together.

Keywords: children's musical and stage programs, Theater and Concert Hall *Ivana Brlić-Mažuranić*, *Brodski list*, *Posavska Croatia*, creativity

Odraz Ivane Brlić-Mažuranić u kulturno-znanstvenom životu grada

Sažetak

Ivana Brlić-Mažuranić svojim je djelovanjem i stvaralaštvom utjecala na kulturni život grada Broda, a poseban trag ostavila je i u znanstvenom području. Njezina neknjiževna i književna ostavština reflektira se do danas u znanstveno-istraživačkim pristupima, u društveno-povijesnim analizama, kritičkoj literaturi, metodičkoj literaturi, našavši svoj odraz i u radovima u raznovrsnim medijima. U kulturnom životu grada lik i djelo Ivane Brlić-Mažuranić odražava se u nekoliko faza. Prvo, razdoblje za njezina života kada tiska i izdaje svoja djela, drugo, razdoblje kada postaje popularna krajem tridesetih, treće razdoblje zaborava ili ignoriranja, četvrto razdoblje prihvaćanja i kanonizacije u udžbenicima, peto, razdoblje devedesetih i novog pristupa književnoj baštini, šesto, razdoblje afirmacije. Znanstvene aktivnosti obično do danas možemo podijeliti na one koje su usmjerene na Ivanino stvaralaštvo (periodizacija, književno-teorijska klasifikacija, valorizacija), biografski pristup usmjeren na njezinu osobu i obitelj ili metodičku interpretaciju. Obilježavanjem značajnijih obljetnica ili godišnjica objavljivanja nekih njezinih važnijih djela, kulturna i znanstvena scena pokazuje privrženost i odanost njezinoj pojavi, ali u različitim fazama i različitim intenzitetom. Znanstvene konferencije i zbornici koji se tiskaju tom prilikom pokazuju kako se mijenjaju pristupi, znanstvena misao ili proširuju istraživačke teme. U kulturno-znanstvene aktivnosti mogu se ubrojiti i raznovrsne kulturne manifestacije i literarni natječaji koji slijede Ivanine književne ideje.

Ključne riječi: Ivana Brlić-Mažuranić, kulturni život, znanstveni život, grad Slavonski Brod, kulturna baština

Reflection of Ivana Brlić-Mažuranić in the cultural and scientific life of the city

Abstract

Ivana Brlić-Mažuranić influenced the cultural life of the city of Brod with her activities and creativity, and she also left a special mark in the scientific field. Her non-literary and literary legacy is reflected to this day in scientific-research approaches, in socio-historical analyses, critical literature, methodical literature, finding its reflection in works in various media. In the cultural life of the city, the figure and work of Ivana Brlić-Mažuranić is reflected in several phases. First, the period of her life when she prints and publishes her works, second, the period when she becomes popular at the end of the thirties, third, the period of being forgotten or ignored, fourth, the period of acceptance and canonization in textbooks,

fifth, the period of the nineties and the new approach to literary heritage, sixth, the period of affirmation. To this day, scientific activities can usually be divided into those focused on Ivana's work (periodization, literary-theoretical classification, valorization), biographical approach focused on her person and family, or methodical interpretation. By marking significant anniversaries or the anniversaries of the publication of some of her most important works, the cultural and scientific scene shows attachment and loyalty to her appearance, but in different phases and with different intensity. Scientific conferences and proceedings published on the occasion show how approaches, scientific thought or research topics are being expanded. Various cultural events and literary contests that follow Ivana's literary ideas can also be included in the cultural-scientific activities.

Keywords: Ivana Brlić-Mažuranić, cultural life, scientific life, city of Slavonski Brod, literary heritage

Važnost i uloga medija u promicanju kulture

Sažetak

Mediji predstavljaju sustave javnog informiranja. Oni služe širenju audio-vizualnih sadržaja i vijesti u svrhu obrazovanja, zabave i informiranja širih slojeva društva. Imaju veliki utjecaj u društvu i pomoću njih se danas saznaje za događaje u cijelom svijetu. Razvojem tehnologije brže se i lakše prenose željene informacije. Postoji li interes za nešto, ljudi otvaraju jedan od preglednika i pomoću ključnih riječi pronalaze ono što ih interesira. Jedan od najdostupnijih medija današnjice jest Internet. Mnogi ljudi ne provjeravaju istu informaciju na više izvora već na temelju nje stvaraju stavove vezane za neki događaj. Medijska kultura se mijenja te treba biti svjestan činjenice da su mediji u stalnom razvoju i da se nadograđuju. Medijske poruke proizlaze iz reklama, vijesti, filmova, glazbe i drugih medija kojima se oblikuje različito mišljenje ljudi. Mediji su stoga snažna kulturna sila, a medijska kultura postaje jaka industrija. Posebna pozornost u radu dana je važnosti medija u promicanju kulture. Kulture postoje da bi ustrojile društvo, prenijele znanje i iskustvo prošlih generacija te zadovoljile životne potrebe ljudi. Kultura predstavlja cjelinu koja uključuje umjetnost, uvjerenja, znanje, zakone, običaje i mnoge druge sposobnosti koje ljudi stječu kao članovi svojih društvenih zajednica. Stoga je od iznimne važnosti uspješnosti povezati medije i kulturu. Na taj način će kultura lakše ući u svaki kutak ljudskog života i omogućiti ljudima da iz dana u dan rastu u kulturi.

Ključne riječi: kultura, mediji, važnost medija, uloga medija, promicanje kulture

The importance and role of media in the promotion of culture

Abstract

Media represent public information systems. They serve the dissemination of audio-visual content and news for the purpose of education, entertainment and information of the wider layers of society. They have a great influence in society and are used to find out about events all over the world. With the development of technology, desired information can be transmitted faster and easier. If there is interest in something, people open one of the browsers and use keywords to find what they are interested in. One of the most available media today is the Internet. Many people do not check the same information on multiple sources, but based on it they form attitudes related to an event. Media culture is changing,

and one should be aware of the fact that the media is constantly developing and being upgraded. Media messages come from advertisements, news, movies, music and other media that shape different opinions of people. The media is therefore a powerful cultural force, and media culture becomes a powerful industry. Special attention in the paper is given to the importance of the media in promoting culture. Cultures exist to organize society, to pass on the knowledge and experience of past generations, and to meet the needs of people. Culture represents a whole that includes art, beliefs, knowledge, laws, customs and many other abilities that people acquire as members of their social communities. Therefore, it is extremely important to successfully connect media and culture. In this way, culture will more easily enter every corner of human life and enable people to grow in culture day by day.

Keywords: culture, media, importance of media, role of media, promoting culture

dr. sc. Lončarić Biljana

Turistička zajednica grada Slavenskog Broda, Hrvatska

**Kazališne predstave tijekom *Svijeta bajki* u funkciji brendiranja
grada Slavenskog Broda kao *grada iz bajki***

Sažetak

Na području grada Slavenskog Broda razvijeni su mnogi selektivni oblici turizma, među njima i tzv. turizam događanja. Kad je riječ o turizmu događanja, manifestaciju *U svijetu bajki Ivane Brlić-Mažuranić* treba izdvojiti kao jednu od ključnih za turistički razvoj grada, obzirom da su njezine sastavnice i programi koji u grad privlače veliki broj organiziranih učeničkih skupina. Tijekom usmenog izlaganja će se pokazati da su kazališne predstave koje u sklopu manifestacije organizira Kazališno-koncertna dvorana jedan od najatraktivnijih segmenata *Svijeta bajki*, što će biti potkrijepljeno i fizičkim pokazateljima te primjerima dobre prakse u segmentu suradnje s putničkim agencijama, koje su tijekom ovogodišnje manifestacije dovodile organizirane turiste u grad Slavenski Brod.

Ključne riječi: Svijet bajki, Ivana Brlić-Mažuranić, kazališne predstave

**Theater performances of the *World of Fairy Tales* in the function of brending
of the city of Slavenski Brod as a *city from fairy tales***

Abstract

In the area of the city of Slavenski Brod, many selective forms of tourism have been developed, among them the so-called event tourism. When it comes to event tourism, the event *In the fairy-tale world of Ivana Brlić-Mažuranić* should be singled out as one of the key factors for the tourism development of the city, as its components and programs attract a large number of organized scholars groups to the city. During the oral presentation, it will be shown that the theater performances organized by the Theater and Concert Hall *Ivana Brlić-Mažuranić* as part of the event are one of the most attractive segments of the *World of Fairy Tales*. It will be supported by physical indicators and examples of good practice in the segment of cooperation with travel agencies, which brought organized tourists to the city of Slavenski Brod during this year's event.

Keywords: *World of Fairy Tales*, Ivana Brlić-Mažuranić, theater performances

doc. dr. sc. Lujanović Nebojša

Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku, Hrvatska

Meočević Ana, studentica

Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku, Hrvatska

Status ulične umjetnosti kao pokazatelj dinamike kulturnog polja i estetskih vrijednosti

Sažetak

Ulična umjetnost se odnosi na trag koji su ostavili pojedinci tijekom svog umjetničkog izražavanja, a koja je zabilježena na javnim površinama. Takva je umjetnost (a pojam *umjetnost* u naslovu je namjerno dodana) bila smatrana vandalizmom, a često i društveno opasnom zbog svoje subverzivnosti. Danas je to umjetnost koja odgovara senzibilitetu javnosti i uklapa se u njihov koncept kulture. Preko tog primjera i te promjene rad će pokušati prikazati kako su kulturna polja dinamične strukture, a njihovi kriteriji promjenjivi, što znači da će se forme umjetnosti i ubuduće mijenjati udovoljavajući novim oblicima izražavanja. U tom kontekstu rad sugerira drugačije poglede na novonastajuće oblike umjetnosti proizašle iz digitalne tehnologija kao *ulice u mreži*.

Ključne riječi: ulična umjetnost, kulturno polje, moć, hijerarhija, ukus

The Status of Street Art as Indicator of Cultural Field Dynamics and Its Aesthetic Values

Abstract

The street art refers to the marks that individuals, during their artistic expression, left on public surfaces. That kind of art (where the notion *art* is stressed) was considered as vandalism, but also as socially dangerous content because of its subversive component. Nowadays, it is art that suits to sensibility of contemporary public and fits to their concept of culture. Following that example, this paper aims to present the cultural field as dynamic structures, and their criteria as changeable categories. That leads us to conclusion that artistic forms will change in future, meeting new ways of expression. In that context, the paper suggests different approach to new forms of art generated from digital technology as *the street in the net*.

Keywords: street art, cultural field, power, hierarchy, taste

Marinac Ana Maria, mag. prim. educ

Kaptol, Hrvatska

Zastupljenost kolegija i analiza odgojno-obrazovnih ishoda iz područja glazbene kulture i glazbene umjetnosti na učiteljskim studijima u Republici Hrvatskoj

Sažetak

Učitelji razredne nastave u nižim razredima osnovne škole učenike poučavaju glazbenoj kulturi i umjetnosti. S obzirom da studenti koji pohađaju učiteljske studije dolaze iz različitih srednjih škola, zadaća je svakoga od njih razviti određene metodičko-glazbene kompetencije, odnosno kompetencije koje su im potrebne za rad u razredu. Kako bi svi učitelji bili pripremljeni za podučavanje glazbene kulture i razvoj glazbenih znanja i vještina kod učenika, na učiteljskim studijima organizirani su različiti kolegiji iz područja glazbene kulture i glazbene umjetnosti. Cilj ovoga rada jest prikazati zastupljenost glazbenih kolegija na učiteljskim studijima u Republici Hrvatskoj te analizirati odgojno-obrazovne ishode koje se njima nastoje ostvariti iz čega se može zaključiti trebaju li učitelji razredne nastave biti pripremljeni za prijenos znanja i vještina iz područja glazbe.

Ključne riječi: glazbena kultura, glazbena umjetnost, kolegiji, učiteljski studij

Representation of courses and analysis of educational outcomes in the field of musical culture and musical art at teacher studies in the Republic of Croatia

Abstract

Classroom teachers in the lower grades of elementary school teach students about musical culture and art. Given that students attending teacher studies come from different high schools, the task of each of them is to develop certain methodological and musical competencies, that is, the competencies they need to work in class. In order for all teachers to be prepared to teach musical culture and develop musical knowledge and skills in students, various courses in the field of musical culture and musical art were organized at teacher's studies. The aim of this paper is to show the representation of music courses at teacher studies in the Republic of Croatia and to analyze the educational outcomes that they strive to achieve, from which it can be concluded whether classroom teachers should be prepared for the transfer of knowledge and skills in the field of music.

Keywords: musical culture, musical art, courses, teacher studies

mr. sc. Mataić Agičić Darija

Gradska knjižnica Slavonski Brod, Hrvatska

Goll Tomislav, novinar

Radio 92, Slavonski Brod, Hrvatska

Festival amaterskog kazališta – petnaestogodišnji rad na izgradnji kazališno-kulturne scene Grada

Sažetak

Slavonskobrodska kulturna scena baštini višestoljetnu tradiciju (početak 18. st.) amaterske kazališne djelatnosti vezane uz pisanje dramskih tekstova, njihovu interpretaciju i scensku izvedbu, domaća i gostujuća uprizorenja, kao i feljtonističke i kritičke osvrte o istom u lokalnoj periodici. Uz to, baštini i dostatne kazališne prostore, no sve to do sada nije iznjedrilo profesionalizaciju kazališne djelatnosti u Gradu. Satiričko kazalište mladih svojom godišnjom manifestacijom Festival amaterskog kazališta već petnaest godina čini neizostavni dio slavonskobrodske kulturne razglednice. Entuzijazam članova Satiričkog kazališta mladih, upornost i nemjerljiv volonterski rad učinili su od početne, medijski gotovo nevidljive manifestacije, ovaj Festival prepoznatljivim, poželjnim mjestom susreta, koje uvelike nadilazi lokalne i nacionalne okvire. U radu će se, između ostalog, prezentirati kvantitativni pokazatelji vezani uz organizaciju, gostujuće kazališne družine, festivalski izvedbeni dio, sustav nagrađivanja, medijski odjek i interakciju među kazališnim grupama. Autori će na osnovi dostupnih izvora istražiti, objediniti, usustaviti i predstaviti rad Festivala amaterskog kazališta te njegov utjecaj na razvoj kazališta i kazališne svijesti u lokalnoj, slavonskobrodskoj zajednici. Rad će pokazati koliko je i na koji način višednevno živoamatersko kazalište doprinijelo promijeni kazališnih navika lokalnog stanovništva, kakva je percepcija građanstva vezana uz amatersku kazališnu družinu Satiričkog kazališta mladih i predmetnu manifestaciju te postoji li i kolika je potreba za profesionalizacijom kazališnog života u gradu.

Ključne riječi: kazališni amaterizam, Festival amaterskog kazališta, međunarodna promocija Slavenskog Broda

The Amateur Theatre Festival - fifteen years of work on building the theater and cultural scene of the City

Abstract

The Slavonian cultural scene inherits a more than 200 years old tradition (the beginning of the 18th century) of amateur theatrical activity, related to the writing of dramatic texts, their interpretation and stage performance, domestic and visiting theatre plays, as well as feljtonistic and critical reviews of the

same in the local periodicals. In addition, it inherits sufficient theatre spaces, but all this has not, so far, produced professionalization of theatrical activity in the Slavonski Brod. Satirical Youth Theatre with its annual event The Amateur Theatre Festival has been an indispensable part of the Slavonian cultural postcard for 15 years. The enthusiasm of the members of the Satirical Youth Theatre, perseverance and immeasurable volunteer work from the initial, media- almost invisible event, made the Festival a recognizable, desirable meeting place that goes far beyond local and national frames. The paper will present, among other things, quantitative indicators related to the organization, guest theatre companies, festival performance part, reward system, media resonance and interaction between theatre groups. On the basis of available sources, the authors will explore, consolidate, assemble and present the work of the Amateur Theatre Festival and its influence on the development of theatre and theatrical awareness in the local, Slavonian naval community. The exposition will show how much and in what way, for a few days of Festival, live amateur theatre has contributed to the changing theatrical habits of the local population, what is the perception of citizenship related to the amateur theatre company of the Satirical Youth Theatre and the how event raise the question of necessity of professional theatrical life in the city.

Keywords: theatrical amateurism, Festival of amateur theater, international promotion of Slavonski Brod

Nuhanović Sanja, prof. glazbene kulture

Kazališno-koncertna dvorana *Ivana Brlić-Mažuranić*, Slavonski Brod, Hrvatska

Značaj manifestacije Brodsko glazbeno ljeto u oblikovanju kulturnoga identiteta lokalne zajednice

Sažetak

Glazbene manifestacije imaju značajnu ulogu u izgradnji i oblikovanju kulturnoga identiteta lokalne zajednice. Prepoznatljivost takvih manifestacija ovisi o viziji organizatora, kvaliteti izvođača te raznovrsnosti programa dok posjećenost istih uglavnom ovisi o glazbenome ukus publike te financijskoj i prostornoj dostupnosti programa. Glazbene manifestacije koje nisu isključivo komercijalnoga karaktera i kojima nije cilj zadovoljavanje glazbenoga ukusa širih masa imaju značajnu ulogu i u odgoju kritičkoga slušatelja i poznavatelja glazbe. Slavonski Brod više od 30 godina glazbena je pozornica brojnim tuzemnim i inozemnim renomiranim umjetnicima i njihovim vrhunskim interpretacijama na manifestaciji Brodsko glazbeno ljeto. Kazališno-koncertna dvorana *Ivana Brlić-Mažuranić*, kao organizator manifestacije, pozicionirala je Brodsko glazbeno ljeto kao prepoznatljiv glazbeni događaj čija publika u ljetnim mjesecima iščekuje glazbene i glazbeno-scenske programe: opere, operete, mjuzikle, balete, koncerte umjetničke, *jazz* i zabavne glazbe i programe koji njeguju etno i *world music* izričaj. Preko 300 koncerata održano je u sklopu manifestacije od osnutka 1990. do danas. U ovom će se radu, analizom relevantne dokumentacije, predstaviti programi Brodskoga glazbenoga ljeta. Kvantitativni i kvalitativni rezultati istraživanja ukazat će na značaj Brodskoga glazbenoga ljeta u oblikovanju kulturnoga identiteta grada Slavonskoga Broda, ali i svih okolnih mjesta koja mu gravitiraju.

Ključne riječi: Kazališno-koncertna dvorana *Ivana Brlić-Mažuranić*, Brodsko glazbeno ljeto, manifestacija, kulturni identitet, Slavonski Brod

The significance of the Brod Musical Summer event in shaping the cultural identity of the local community

Abstract

Musical events play a significant role in building and shaping the cultural identity of the local community. The recognition of such manifestations depends on the vision of the organizers, the quality of the performers and the variety of the program, while the attendance of them mainly depends on the musical taste of the audience and the financial and spatial availability of the program. Musical events that are not exclusively commercial in nature and whose aim is not to satisfy the musical taste of the wider mass also play a significant role in the education of critical listeners and connoisseurs of music. For more than

30 years, Slavonski Brod has been a musical stage for numerous domestic and foreign renowned artists and their superb interpretations at the Brod Music Summer event. Theatre-concert hall *Ivana Brlić-Mažuranić*, as the organizer of the event, positioned the Brod music summer as a recognizable musical event whose audience in the summer months awaits musical and musical-stage programs: operas, operettas, musicals, ballets, concerts of art, jazz and popular music and programs that foster ethnic and world music expression. Over 300 concerts have been held as part of this event since its foundation in 1990 to date. In this paper, through the analysis of relevant documentation, the programs of the Brod music summer event will be presented. Quantitative and qualitative research results will indicate the significance of the Brod Music Summer in shaping the cultural identity of the city of Slavonski Brod, but also of all the surrounding places that gravitate towards it.

Keywords: Theatre and concert hall *Ivana Brlić-Mažuranić*, Brod music summer, event, cultural identity, Slavonski Brod

Ostojić Branislav, mag. mus.

Kaštelir, Hrvatska

Razvoj zbornog pjevanja u Istri do 1945. godine

Sažetak

Po mnogim sredinama širom Istre osnivali su se pjevački zborovi. To je osobito bilo vidljivo putem buđenja nacionalne svijesti u Istri. Prvi pisani dokumenti o postojanju pjevačkog zbora u Puli (16. II. 1878.), zatim rad Državne gimnazije u Pazinu, mnogobrojne čitaonice i Narodni domovi po manjim sredinama Istre, Podružnice Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru, mjesna kazališta u Puli i Poreču, imena zborova i njihovih voditelja te navođenje programa koncerata, kronološkim redom, od kraja 19. st. pa do 1945. godine, glavne su značajke rada. Matko Brajša-Rašan, Ivan Matetić-Ronjgov, Josip Kaplan, Slavko Zlatić i Dušan Prašelj, samo su neki od navedenih skladatelja koji su pisali skladbe za zborove u istarskoj ljestvici te na čakavskom narječju. Cilj istraživačkog rada je da se ustanovi kakav je bio glazbeni, odnosno zbarski život u navedenom razdoblju. Polazna istraživanja bili su sačuvani podaci o postojanju zborova, koncertima i njihovim programima, objavljenim u novinskim člancima, arhivskoj građi te pisanim dokumentima. Baveći se amaterskim pjevanjem, pjevači su putem zborova značajno doprinijeli obogaćivanju kulturno-umjetničkog života, kako u svojim sredinama, tako i u cijeloj Istri. Kronološkim redom naveden je povijesni razvoj zborova, imena njihovih voditelja te programi njihovih koncerata kao i nastupi gostovanja mnogih umjetnika.

Ključne riječi: zborovi u Istri, pjevanje, dirigenti, koncerti, programi

Development of choral singing in Istria until 1945

Abstract

Choirs were founded in many areas throughout Istria. This was particularly evident through the awakening of national consciousness in Istria. The first written documents about the existence of a choir in Pula (II 16, 1878), then the work of the State High School in Pazin, numerous reading rooms and National Homes in smaller areas of Istria, Branches of the Society of St. Cyril and Methodius for Istria, local theaters in Pula and Poreč, the names of choirs and their leaders, and the listing of concert programs, in chronological order, from the end of the 19th century until 1945, are the main features of the work. Matko Brajša-Rašan, Ivan Matetić-Ronjgov, Josip Kaplan, Slavko Zlatić and Dušan Prašelj are just some of the above-mentioned composers who wrote compositions for choirs in the Istrian scale and in the Chakavian dialect. The initial research was preserved data on the existence, concerts and programs of choirs by publishing them in newspaper articles and documents. The aim of the research work is to establish what the musical and choral life was like in the mentioned period. The initial research was preserved data on the existence of choirs, concerts and their programs, published in

newspaper articles, archival materials and written documents. Engaged in amateur singing, singers through choirs have significantly contributed to the enrichment of cultural and artistic life, both in their communities and in the whole of Istria. The historical development of the choirs, the names of their conductors and the programs of their concerts as well as guest appearances by many artists are listed in chronological order.

Keywords: choirs in Istria, singing, conductors, concerts, programs

Struktura i potencijal glazbenog krajolika Slavenskog Broda

Sažetak

Krajolik ili pejzaž je određeni dio prostora koji karakteriziraju jedinstvene značajke. Razlikujemo prirodni od kultiviranog krajolika, a kultivirani je onaj krajolik kojega je oblikovao čovjek. Kulturna geografija posljednjih je desetljeća u upotrebu uvela pojam simboličkog krajolika, kao onoga koji je oblikovan svojim konotativnim značenjima. Simboli koji asociraju na glazbu tako stvaraju specifični glazbeni krajolik. U određenom urbanom krajoliku ti simboli mogu se očitovati putem ulica imenovanih prema značajnim glazbenicima ili glazbenim pojavama; biste, spomenici i spomen-ploče posvećene glazbi i glazbenicima i slično. Simbolički glazbeni krajolik mogu činiti i zgrade u kojima se glazbovalo ili se glazbuje, kuće poznatih glazbenika, posljednja počivališta glazbenika i slično. Pri istraživanju glazbene kulture nekog područja, analiza simboličkog glazbenog krajolika pruža relevantne podatke kako o glazbi i glazbenicima koji su djelovali na nekom području, kao i o značaju koji im se danas pridaje. Isto tako, budući da simbolički krajolik čine materijalni elementi u prostoru, stvaranje simboličkog glazbenog krajolika otvara različite mogućnosti za kulturni turizam i brendiranje. Simbolički urbani krajolik grada Slavenskog Broda otkriva duboku povezanost s likom i djelom Ivane Brlić Mažuranić, no u njemu je svoje mjesto našla i glazba te značajni lokalni, regionalni i nacionalni glazbenici. Ovaj rad bavi se analizom simboličkog glazbenog krajolika grada Slavenskog Broda te prezentira mogućnosti privredne upotrebe dobivenih rezultata.

Ključne riječi: glazba, glazbeni krajolik, simbolički krajolik, Slavenski Brod, analiza urbane toponimije

The structure and potential of the musical landscape of Slavenski Brod

Abstract

Landscape or scenery is a certain part of the space characterized by unique features. We distinguish a natural from a cultivated landscape, and a cultivated landscape is one shaped by human activities. In recent decades, cultural geography has introduced the concept of a symbolic landscape, as one that is shaped by its connotative meanings. Symbols associated with music thus create a specific musical landscape. In a certain urban landscape, these symbols can be manifested through streets named after deserving musicians or musical phenomena; busts, monuments and plaques dedicated to music and musicians and the like. Buildings where music was or is being played, houses of famous musicians, last resting places of musicians and the like can also form a symbolic musical landscape. When researching the musical culture of an area, the analysis of the symbolic musical landscape provides relevant data

both about the music and musicians who worked in an area, as well as about the importance attached to them today. Likewise, since the symbolic landscape consists of material elements in space, the creation of a symbolic musical landscape opens up various opportunities for cultural tourism and branding. The symbolic urban landscape of the city of Slavonski Brod reveals a deep connection with the character and work of Ivana Brlić-Mažuranić, but music and important local, regional and national musicians also found their place in it. This paper deals with the analysis of the symbolic musical landscape of the city of Slavonski Brod and presents the possibilities of economic use of the obtained results.

Keywords: music, musical landscape, symbolic landscape, Slavonski Brod, urban toponymy analysis

Popović Dobrila, prof. muzike

Ministarstvo kulture i medija Crne Gore, Podgorica, Crna Gora

doc. dr. sc. Vedrana Marković

Muzička akademija Univerziteta Crne Gore, Cetinje, Crna Gora

Odras pedagoške i umjetničko-stvaralačke djelatnosti Vide Matjan na kulturni razvoj Kotora

Sažetak

U ovoj studiji razmotrena je pedagoška i umjetničko-stvaralačka djelatnost Vide Matjan (1896 – 1993) i njen refleks na sredinu u kojoj je stvarala. Njeni radovi iz domena muzičke pedagogije opisuju jedinstveni metodički pristup u nastavi. Svedočenja, sagledana kroz prizmu saradnje sa kulturnim savremenicima druge polovine XX vijeka, prvenstveno istaknutog naučnog radnika, istoričara, arhiviste, romaniste, pjesnika i muzičara Miloša Miloševića (1920 – 2012), pružaju mnoštvo podataka o širokom spektru djelatnosti Vide Matjan. Onim što je podarila svojoj umjetnosti, polazeći od pedagogije kao važne osnove u razvoju muzičke kulture, a usmjeravajući je dalje prema umjetničkom iskazu, otvara se pitanje recepcije i toga kakav uticaj je proizvela njena djelatnost do danas. Značajna društvena priznanja za izuzetan doprinos na polju muzičke pedagogije, etnomuzikologije, autorskog stvaralaštva i izvođačke prakse upotpunjuju sliku o njenoj svestranosti ali i posebnosti njene ljudske prirode. Muzička škola u Kotoru, koja od 2007. godine nosi njeno ime i zasniva svoj rad na temeljima koje je ona postavila kao osnivač i dugogodišnji direktor škole, umjetničkim programima i javnim izvođenjima živo doprinosi kulturnom kontekstu sredine. Iz koje vrste promišljanja se kretala djelatnost Vide Matjan, kojim porivima je bila vođena kao jedna od malobrojnih žena *izvanjaca* u Crnoj Gori, odgovori su za kojima se može tragati u sutrašnjici.

Ključne riječi: Vida Matjan, stvaralaštvo, svjedočenja, priznanja, muzička škola.

Reflection of pedagogical, creative and artistic work of Vida Matjan on cultural development of Kotor

Abstract

This study refers to pedagogical, creative and artistic work of Vida Matjan (1896 – 1993) and its reflection on the community she was creating in. Her papers in field of music pedagogy describe a unic methodical approach in classes. Testimonies, seen through the cooperation with cultural coevals of the second part of 20th century, primary with distinguished scientific worker, historian, archivist, romanist, poet and musician Milos Milosevic (1920 – 2012), provide various information about the wide spectrum of Vida Matjan's field of work. The topic of reflection and influence of her work is contemplated through

what she granted to her arts, starting from pedagogy as important basis for the development of music culture and its direction towards artistic expression. Significant social achievements for extraordinary contribution in the field of music pedagogy, ethnomusicology, authorial creativity and performing practice are producing an image about her versatility and uniqueness of her human nature. The work of the Music School in Kotor, named by her as from 2007, is based on the grounds she established as the founder and school director. The school makes significant contribution to the cultural context of the community with its artistic programs and public performances. What is the origin of the deliberation of the work of Vida Matjan, what are her motives as one of the rare *foreigner* women in Montenegro, are the answers we could be searching for in the future.

Keywords: Vida Matjan, creativity, music pedagogy, testimonies, music school.

mr. sc. Potnar-Matković Gordana

Sveučilište u Slavanskom Brodu, Hrvatska

Jučer, danas, sutra u Kazališnim radionicama U svijetu bajki Ivane Brlić-Mažuranić

Sažetak

Na Međunarodnom umjetničko-znanstvenom skupu *Kultura i umjetnost – jučer, danas, sutra* organiziranom povodom obilježavanja 50. godišnjice rada Kazališno-koncertne dvorane *Ivana Brlić-Mažuranić* razgovarat će se o radu i ulozi Kazališno-koncertne dvorane *Ivana Brlić-Mažuranić* u kulturnom životu Slavanskoga Broda. Budući da je kulturni život grada neodvojiv od lika i djela Ivane Brlić-Mažuranić čini se potrebnim progovoriti o utjecaju njenih bajki i basni na brodsku kulturnu svakodnevicu. Ovo izlaganje bit će usmjereno na brojne mogućnosti koje ova kulturna baština otvara različitim umjetničkim suradnjama u sklopu obilježavanja svečanosti U svijetu bajki Ivane Brlić-Mažuranić. Analizom pojedinih kazališnih radionica pokušat će se odgovoriti i na pitanja uključenosti književnog djela ove velike brodske književnice u svakodnevicu i život mladih te aktualizirati neka svezremska pitanja o kojima piše.

Ključne riječi: Kazališno-koncertna dvorana *Ivana Brlić- Mažuranić*, kazališna radionica, svezremenost

Yesterday, today, tomorrow in the theater workshops In the world of fairy tales by Ivana Brlić-Mažuranić

Abstract

The work and role of the Ivan Brlić-Mažuranić Theater and Concert Hall in the cultural life of Slavanski Brod will be discussed at the International Art and Science Meeting *Culture and Art – Yesterday, Today, Tomorrow* organized on the occasion of the 50th anniversary of the work of the Ivana Brlić-Mažuranić Theater and Concert Hall. Since the cultural life of the city is inseparable from the character and works of Ivana Brlić-Mažuranić, it seems necessary to talk about the influence of her fairy tales and fables on the daily cultural life of the city. This exhibition will be focused on the numerous possibilities that this cultural heritage opens up to various artistic collaborations as part of the celebration of the In the World of Fairy Tales ceremony of Ivana Brlić-Mažuranić. Through the analysis of individual theater workshops, an attempt will be made to answer the questions of the inclusion of the literary work of this great writer from Slavanski Brod in the daily life and life of young people, and to update some of the timeless issues she writes about.

Keywords: Ivana Brlić-Mažuranić Theater and Concert Hall, theater workshop, timeless

dr. sc. Seletković Ivana

Academia Analytica, Sarajevo, BiH; Ekonomsko-birotehnička škola Slavonski Brod, Srednja medicinska škola Slavonski Brod, Hrvatska

Sociologija emocija u svijetu umjetnosti

Sažetak

Sociologija kao znanost o društvu ili kao znanost koja proučava društva i načine na koja ta društva oblikuju vjerovanja, ponašanja i identitet ljudi u sebi sadržava mnoge aspekte kojima upravo želi objasniti ključne pojmove definicije. Međutim, ako se društvo razumijeva kao cjelina sačinjena od mnoštva jedinki, onda možemo zaključiti i kako ta ista cjelina i jedinice unutar nje pripadaju svijetu konkretizacije i apstrakcije svih pojava bez kojih je nemoguće izuzeti pojam emocija. Emocije u umjetnosti su neizostavan pokretač svih ideologiziranih ili deideologiziranih, apstraktnih i uobičajenih korelacija koje kreiraju naše stavove ili očekivanja nakon perceptivne stvarnosti. Ono što jest ili je dano može se činiti isključivo *našim* – svojstvenim jednoj individui. Ali, to naše – *moje* rezultat je svih veza koje individua ima sa ostatkom društvene stvarnosti u kojoj se nalazi. Sukus percepcije umjetnosti može se razmatrati kao artefakt igre emocija unutar svojstava danog i očekivanog koje s druge strane može umjetnost preoblikovati koliko god ona sama po sebi imala nakanu i vlastitu strukturu.

Ključne riječi: emocije, sociologija, umjetnost

Sociology of Emotions in the World of Art

Abstract

Sociology, as a science of society or as a science that studies societies and the ways in which these societies shape people's beliefs, behaviors and identity, contains many aspects with which it wants to explain the key terms of the definition. However, if society is understood as a whole made up of many individuals, then we can also conclude that this same whole and the individuals within it belong to the world of concretization and abstraction of all phenomena without which it is impossible to exclude the concept of emotions. Emotions in art are the indispensable driver of all ideologized or deideologized, abstract and common correlations that create our attitudes or expectations after perceptual reality. What is or is given may seem exclusively *ours* – characteristic of one individual. But, that our – *mine* is the result of all the connections that the individual has with the rest of the social reality in which he is. The context of the perception of art can be considered as an artefact of the play of emotions within the properties of the given and the expected which, on the other hand, can be reshaped by art as much as it itself has its own intention and structure.

Keywords: emotions, sociology, art

Popularna kultura u nastavi glazbe u općeobrazovnim školama

Sažetak

Neovisno tumačimo li popularnu kulturu kao suprotnost *visokoj* kulturi ili se zadržavamo na njezinim konzumerističkim i populističkim značajkama, činjenica je da je ona zrcalo društva. U dinamičnoj i širokoj lepezi pojavnosti, popularna kultura utječe na formiranje osobnoga, kulturnog, ali i društvenog identiteta, nadilazeći rasne, etničke, vjerske i političke prepreke. Bogatstvo i dostupnost medija, osobito digitalnih, oblikuje, promovira, rastače elemente kulture prema željama i interesima korisnika. Medijsko društvo u isto je vrijeme potrošač i proizvođač popularne kulture. Glazbena umjetnost, svojim jedinstvenim značajkama kao univerzalan jezik pomiče granice popularnosti. Nastojeći se približiti slušateljima, glazbenici promoviraju uvijek nove načine komunikacije s publikom, ciljanim korištenjem glazbeno-izražajnih sastavnica i izvanglazbenoga konteksta. Kroz učenje i poučavanje glazbe u općeobrazovnim školama, zahvaljujući reformi obrazovanja, tijekom posljednjih sedam godina značajnije se koriste elementi popularne kulture te se fenomenološki razlažu, s ciljem poticanja kritičkog i kreativnog mišljenja. Učenici su u doticaju s mnoštvom popularne glazbe, uočavaju utjecaj izvođačkih prostora na dinamičan odnos stvaratelj – izvođač – publika. U eklektičnim vrstama i žanrovima poput filmske glazbe i *crossovera* analiziraju različite utjecaje i prožimanja. Naposljetku, (ne)kritički se osvrću na pojedine aktualne žanrove usmjerene na svjesno banaliziranje glazbenih ideja i relativiziranje glazbenih vještina. Cilj izlaganja je odgovoriti na sljedeća pitanja: Po kojem kriteriju birati nastavne sadržaje popularne kulture? Kako ih predstavljati? Kojim postupcima promicati kritičko i kreativno mišljenje učenika? Odgovori predstavljaju odgojno-obrazovni okvir za učenje i poučavanje s naglaskom na sadržaje popularne kulture, kao i za svrsishodno didaktičko-metodičko oblikovanje u nastavnim predmetima Glazbena kultura i Glazbena umjetnost.

Ključne riječi: popularna kultura, identitet, mediji, obrazovna reforma

Popular Culture in Contemporary Music Teaching

Abstract

Regardless of whether we interpret popular culture as the opposite of high culture or dwell on its consumerist and populist features, the fact is that culture is a mirror of society. In a dynamic and wide range of appearances, popular culture influences the formation of personal, cultural, and social identity, overcoming racial, ethnic, religious and political barriers. Wealth and availability of media, especially digital ones, shapes, promotes and dissolves the elements of culture according to wishes and interests of users. At the same time, media society is a consumer and a producer of popular culture. Music, with its

unique features as a universal language, pushes the boundaries of popularity. Trying to get closer to listeners, musicians promote ever new ways of communicating with the audience, using targeted use of musical expressive components and extra-musical context. Thanks to the education reform, through the learning and teaching of music in general education schools, during the last seven years, elements of popular culture are more significantly used and analyzed phenomenologically, with the aim of encouraging critical and creative thinking. Students are in contact with multitude of popular music. They notice the influence of performance spaces on the dynamic relationship between the creator – performer – audience. In eclectic types and genres such as film music and crossover, they analyze different influences and permeations. Finally, they look (un)critically at certain genres aimed at consciously trivializing musical ideas and relativizing musical skills. The aim of the presentation is to answer the following questions: What criteria should be used to choose the teaching content of popular culture? How to represent them? What procedures can be used to promote student's critical and creative thinking? The answers represent an educational framework for learning and teaching with an emphasis on the contents of popular culture, as well as for purposeful didactic-methodical design in the music subjects.

Keywords: popular culture, identity, media, curriculum reform

doc. dr. sc. Sigurnjak Lena

Sveučilište u Slavonskom Brodu, Hrvatska

doc. dr. sc. Knežević Kušljic Sanja

Sveučilište u Slavonskom Brodu, Hrvatska

Šolić Darija

Sveučilište u Slavonskom Brodu, Hrvatska

Kultura poduzetništva i pedagogije – kulturološki pristup srednjoškolske populacije

Sažetak

Danas se živi u dobu brzih promjena. U takvim uvjetima i poduzetništvo se nalazi pred velikim izazovima. Razvoj poduzetništva kao znanstvene discipline uvjetovao je da mu se više ne prilazi samo kao procesu nego je potrebno sagledati i nove dimenzije koje uključuju i utjecaj nacionalne kulture. Kulturne su vrijednosti važne za poduzetništvo i obrazovanje. Poduzetništvo, kao i obrazovni srednjoškolski sustav uključuje ljude, a tu dolaze i pitanja kulture. Stoga se sve veća važnost i pridaje njihovom istraživanju. Kultura ima svoje šire i uže značenje. Kultura u užem značenju podrazumijeva ukupan način života nekog društva nastao nakon puno naraštaja, a obuhvaća stil života, način življenja, profesionalni razvoj karijere, tradiciju, sustave vrijednosti itd. Školstvo je sastavni dio odrastanja i kulturnog razvoja svakoga djeteta te ono ima veliku ulogu u stvaranju njihove osobnosti – od razvoja karije do kulturološke formacije pojedinaca. Povezivanjem odgoja za poduzetništvo u obavezni nastavni plan i program srednjoškolaca, mladima se od rane dobi, gdje oni samostalno biraju svoj put, mogu usaditi jedne od osnovnih kompetencija za samorazvoj i kulturu, a to su; vjera u sebe, postavljanje jasnih ciljeva, preuzimanje rizika, hrabro se uhvatiti u koštac sa nadolazećim problemima, kreativnost, inovativnost i motivacija. Pravilnim izborom nastavnika za odgoj poduzetništvu i njihovim daljnjim usavršavanjem školstvo omogućuje mladim ljudima pravo i potrebno znanje koje će im koristiti na tržištu rada. Postoji nekoliko razina kulture društva: organizacijska, grupna, regionalna i nacionalna, no ovim radom se stavlja naglasak na organizacijsku kulturu. Cilj ovoga rada prije svega bio je pronaći kulturološku poveznicu između pojma poduzetništvo i pedagogije, te utvrditi važnost njihove provedbe u srednjim školama u Republici Hrvatskoj te koja je uloga njihova zajedničkoga djelovanja u poboljšanju buduće kulturne slike društva

Ključne riječi: poduzetništvo, kultura, pedagogija, odgoj za poduzetništvo

Culture of entrepreneurship and pedagogy – cultural approach of the high school population

Abstract

Today we live in an age of rapid changes. In such conditions, entrepreneurship also faces great challenges. The development of entrepreneurship as a scientific discipline has conditioned that it is no longer approached only as a process, but it is necessary to look at new dimensions that include the influence of national culture. Cultural values are important for entrepreneurship and education. Entrepreneurship, like the educational high school system, involves people, and this is where cultural issues come into play. Therefore, increasing importance is attached to their research. Culture has its wider and narrower meaning. Culture in the narrower sense implies the total way of life of a society created after many generations, and includes lifestyle, way of living, professional career development, traditions, value systems, etc. Schooling is an integral part of the growing up and cultural development of every child, and it plays a major role in creating their personality – from career development to the cultural formation of individuals. By connecting education for entrepreneurship to the compulsory curriculum of high school students, young people can be instilled from an early age, where they independently choose their own path, one of the basic competencies for development and culture, namely; self-belief, setting clear goals, taking risks, boldly tackling upcoming problems, creativity, innovation and motivation. By choosing the right teachers for entrepreneurship education and their further training, education provides young people with the right and necessary knowledge that will benefit them in the labor market. There are several levels of societal culture: organizational, group, regional, and national, but this paper emphasizes organizational culture. The aim of this work was first of all to find a cultural link between the concept of entrepreneurship and pedagogy, and to determine the importance of their implementation in secondary schools in the Republic of Croatia, and what is the role of their joint action in improving the future cultural image of society.

Keywords: entrepreneurship, culture, pedagogy, education for entrepreneurship

izv. prof. Stanković Bartolomej

Muzička akademija Univerziteta u Istočnom Sarajevu, BiH

Djela za klavir bosanskohercegovačkih kompozitora – jučer, danas, sutra

Sažetak

U proteklih pet godina, projekt *Balkan Madness*, s ciljem promocije i očuvanja bosanskohercegovačke umjetničke baštine predstavljen je na koncertima širom Bosne i Hercegovine, a realizirani su i koncerti u Hrvatskoj (Zagreb – Hrvatski glazbeni zavod i Dvorana Lisinski), kao i koncert u Beču (Arnold Schönberg Center). U okviru projekta, objavljena su tri (3) CD albuma: *Balkan Madness*, *Voyage* i *Resonance* na kojima su snimljena djela ukupno 33 bh. kompozitora, što je u konačnici više od 200 minuta kvalitetne klavirske muzike za slušanje. Sva tri albuma su objavljena u izdanju renomirane izdavačke kuće Nota Bene Records (Zagreb). Albumi su dostupni i na svim digitalnim platformama za slušanje muzike i navedena trilogija predstavlja jedinstven primjer u historiji muzike Bosne i Hercegovine. Djela za klavir bosanskohercegovačkih kompozitora, koja su snimljena na pomenutim albumima predstavljaju prošlost, sadašnjost kao i budućnost umjetničke muzike BiH. Rad predstavlja sažete biografije odabranih kompozitora, kao i sveobuhvatne analize snimljenih djela kroz naučno-umjetničke discipline poput muzikologije, harmonije, polifonije i nauke u muzičkim oblicima. Ciljevi rada su promocija umjetničke muzike bosanskohercegovačkih kompozitora u naučno-umjetničkim krugovima, te skretanje pažnje na izuzetnu kulturološku vrijednost bh. umjetničke savremene muzike.

Ključne riječi: muzika, klavir, Bosna i Hercegovina

Piano works of composers from Bosnia and Herzegovina – yesterday, today, tomorrow

Abstract

In the past five years, the *Balkan Madness* project, with the aim of promoting and preserving Bosnia and Herzegovina's artistic heritage, has been presented at concerts throughout Bosnia and Herzegovina. Concerts have also been held in Croatia (Zagreb – Croatian Music Institute and Lisinski Hall), as well as a concert in Vienna (Arnold Schönberg Center). As part of the project, three (3) CD albums were published: *Balkan Madness*, *Voyage* and *Resonance*, on which the works of a total of 33 composers from Bosnia and Herzegovina were recorded, which is ultimately more than 200 minutes of fine piano music for listening. All three albums were released by the renowned publishing label Nota Bene Records (Zagreb). The albums are also available on all digital platforms for listening to music, and the aforementioned trilogy represents a unique example in the history of music in Bosnia and Herzegovina. Piano works by composers from Bosnia and Herzegovina, which were recorded on the aforementioned albums, represent the past, present and future of artistic music in Bosnia and Herzegovina. The work (scientific article) presents brief biographies of selected composers, as well as comprehensive analyzes of recorded

works through scientific and artistic disciplines such as musicology, harmony, polyphony and also musical forms. The goals of the article are the promotion of artistic music by composers from Bosnia and Herzegovina in scientific and artistic circles, and drawing attention to the exceptional cultural value of BiH contemporary artistic music.

Keywords: music, piano, Bosnia and Herzegovina

prof. dr. sc. Šarić Edina

Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Univerziteta u Tuzli, BiH

Međunarodni dječji festival *Vezeni Most*

Sažetak

Međunarodni dječji festival *Vezeni most*, najveći je i najznačajniji kulturni projekt namijenjen djeci i umjetnicima koji se obraćaju mladima u BiH. Osmišljen je kao nastavak duge tradicije književne manifestacije Oktobarska poetska drugovanja, koju je od 1972. do 1991. godine organizirao Dom mladih u Tuzli i na kojoj su učestvovali svi značajniji pisci za djecu s prostora bivše Jugoslavije. *Vezeni most* je festival na kome se na neposredan način njeguju vrijednosti bosanskohercegovačke i svjetske književne baštine i podstiče međunarodna kulturna saradnja u regionu. *Vezeni most* napunio je 19 godina i u njega je do sada bilo uključeno više od 300 umjetnika iz prostora bivše Jugoslavije i iz Evrope, te više od 60.000 djece i 100 studenata. Tokom svih ovih godina održano je više od tri stotine susreta djece i pisaca, izložbi, koncerata, smotri raznolikog i raskošnog dječjeg umijeća. Cilj festivala je da poveže sve razdvojene obale na ovom svijetu, sve ljude dobre volje i čista srca. Festival zasigurno Grad Tuzlu tokom trajanja čini jednom velikom plemenitom pozornicom na koju je usmjeren i fokus javnosti iz regije. Prije svega zbog dodjeljivanja nagrade *Mali princ*, najvrjednijeg regionalnog priznanja za dječju književnost.

Ključne riječi: *Vezeni most*, Tuzla, festival, umjetnost, djeca

International children's festival *Embroidered Bridge*

Abstract

The International Children's Festival *Embroidered Bridge* is the largest and most significant cultural project intended for children and artists who address young people in Bosnia and Herzegovina. It was designed as a continuation of the long tradition of the October Poetic Friendship literary event, which was organized by the Youth Center in Tuzla from 1972 to 1991 and in which all important children's writers from the former Yugoslavia participated. The *Embroidered Bridge* is a festival where the values of Bosnia and Herzegovina's and the world's literary heritage are nurtured in an immediate way and international cultural cooperation in the region is encouraged. The *Embroidered Bridge* has turned 19 years old and has involved more than 300 artists from the former Yugoslavia and Europe, as well as more than 60,000 children and 100 students. During all these years, more than three hundred meetings of children and writers have been held. exhibitions, concerts, displays of diverse and sumptuous children's art. The goal of the festival is to connect all the separated coasts in this world, all people of good will and pure hearts. The festival certainly turns the city of Tuzla into one big noble stage during its duration, on

which the focus of the public from the region is directed. First of all, because of the *Little Prince* award, the most valuable regional award for children's literature.

Keywords: *Embroidered bridge*, Tuzla, festival, art, children

dr. sc. Šimunović Zrinka

Sveučilište u Slavanskom Brodu, Hrvatska

Digitalni urođenici i kazalište

Sažetak

U vremenu net generacije, tzv. digitalnih urođenika koji su rođeni i odrastaju s novim tehnologijama kazališna umjetnost prolazi kroz razdoblje provjere društvene prihvaćenosti i potreba. Digitalna kultura povlači za sobom pojavu digitalnog narcizma i nedostatka socijalizacije te društvene izoliranosti, a to se većim dijelom odražava i na život kazališta. Koliko je kazalište današnjice spremno postati kazalište budućnosti? Treba li kazalište podilaziti današnjim trendovima instant rješenja i brze interakcije s publikom po uzoru na interaktivna internetska iskustva ili ostati tradicionalno, za publiku *pasivno* kazalište? Pojedina svjetska kazališta po tim su pitanjima unijela veće promjene u svoj način suradnje s publikom. Posebno su se posvetili prilagodbi kazališta za mlađu publiku u vidu integracije tehnologije u formu i sadržaj koji se predstavlja u kazalištu. U radu će biti predstavljeni programi prilagodbe pojedinih kazališnih kuća s naglaskom na komunikaciju s publikom mlađeg uzrasta. Navest će se i najnovija znanstvena istraživanja koja su za cilj imala utvrditi preferencije i mišljenje o kazališnoj umjetnosti te istražiti načine kako tu istu umjetnost približiti mladoj publici.

Ključne riječi: kazališna umjetnost, mlada publika, preferencije, tehnologija

Digital natives and theatre in the era of the net generation

Abstract

The so-called digital natives who are born and grow up with new technologies, theatre art is going through a period of checking social acceptance and needs. Digital culture brings with it the appearance of digital narcissism and lack of socialization and social isolation, and this is mainly reflected in the life of the theatre. How ready is the theatre of today to become the theatre of the future? Should the theatre rise to today's trends of instant solutions and quick interaction with the audience, modelled on interactive Internet experiences, or should it remain a traditional, *passive* theatre for the audience? Some theatres worldwide have made major changes in their way of cooperating with the audience on these issues. In particular, they devoted themselves to the adaptation of the theatre for a younger audience in the form of the integration of technology into the structure and content presented in the theatre. The paper will present adaptation programs of individual theatre companies with an emphasis on communication with younger audiences. The latest scientific research aimed at determining preferences and opinions about theatre art will also be cited, as well as exploring ways to bring this same art closer to a young audience.

Keywords: technology, theatre art, preferences, young audience

doc. dr. sc. Tadić Tomislav

Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, BiH

Novi kulturni oblici: humanizacija novih tehnologija i pitanje ontološke nesigurnosti

Sažetak

U radu se tretira pitanje novih kulturnih oblika unutar tzv. *stoljeća rearanžiranja* pri čemu se propituje mogućnost humanizacije novih tehnologija u nepredvidivom kontekstu *glokalnog* (Bauman) društva. Da li nove tehnologije radikaliziraju tzv. *fuzzy* logičke pozicije time otvarajući prostor novim oblicima socijalne ontologije, čiji je ključni pojam *nesigurnost*. Impliciraju li nove tehnologije drastičnu rekonceptualizaciju kulturnih matrica, dovodeći u permanentnu *fenomenološku krizu* status čovjeka u XXI st.?

Ključne riječi: novi kulturni oblici, simboličko nasilje, nove tehnologije, ontološka nesigurnost.

New cultural forms: humanization of new technologies and the question of ontological insecurity

Abstract

In the paper I will treat the question of new cultural forms inside the matrix of *century of rearrangement*. I will question the possibility of humanization of new technologies in lucid context of *glocal* (Bauman) society. Wether new technologies radicalize so called fuzzy logical positions, thereby opening the space for new forms of social ontology which key element can be identified as *insecurity*. Does new technologies imply radical reconceptualization of cultural matrix, bringing in state of permanent *phenomenological crisis* the concept of "man" in XXI ct.?

Keywords: new cultural forms, symbolical violence, new technologies, ontological insecurity.

Glas umjetnosti – umjetnost u podučavanju o ljudskim pravima

Sažetak

Rad *Glas umjetnosti – umjetnost u podučavanju o ljudskim pravima* govori o ulozi umjetnosti u podučavanju o ljudskim pravima. Pripovijedanje i umjetnost ključni su kanali za učenje o ljudskim pravima. Umjetnost nudi mogućnost emocionalne identifikacije s određenim problemom i eksperimentalni je način potrage za rješenjem. Kroz umjetnost razvijamo konceptualno mišljenje mladih i jačamo ulogu pojedinca u procesu korektivnog djelovanja prema društvenoj zajednici. Osim istraživanja i podizanja svijesti o ljudskim pravima na pojedinom slučaju koji se istražuje, kroz umjetnost se pruža mogućnost upoznavanja različitih oblika kreativnog i umjetničkog djelovanja te se stvaraju mentalne veze među njima (konceptualna umjetnost, foto film, video rad , izvođenje...). Tijekom predavanja bit će predstavljen projekt – izložba mladih *Glas iz umjetnosti* koja je održana u Historijskom muzeju u Sarajevu 2022. godine i u kojoj su sudjelovali mladi, kao dobar primjer iz prakse umjetničkog aktivizma. Tokom predavanja će biti ponuđene i vježbe iz oblasti Image teatra, Kazališta potlačenih.

Ključne riječi: umjetnost, podučavanje, ljudska prava, kreativnost

The voice of art – The art in teaching about human rights

Abstract

The lecture *Voice of Art* is about the role of art in teaching about human rights. Storytelling and art are key channels for learning about human rights. Art offers the possibility of emotional identification with a certain problem and is an experimental way of portage for a solution. Through art, we develop the conceptual thinking of young people and strengthen the individual role in the process of corrective action towards the social community. In addition to research and raising awareness of human rights on the individual case being investigated, young people have the opportunity to learn about different forms of creative and artistic activity and to learn to create mental connections between them (conceptual art, photo film, video work, performance...). During the lecture, the project – the exhibition of young people *Voice from Art*, which was held in the History Museum in Sarajevo in 2022 and in which young people participated, will be presented, as a good example from the practice of artistic activism.

Keywords: art, teaching, human rights, creativity

Tekić Romana, muzejska savjetnica

Galerija umjetnina grada Slavonskog Broda, Hrvatska

Izvedbene umjetnosti i likovnost – mogućnosti dramske interpretacije stalnog postava Galerije Ružić

Sažetak

Jedan od aspekata interpretacije postava Galerije Ružić i suvremenici je i interdisciplinarni pristup u muzejskoj edukaciji različitih uzrasta posjetitelja. Uspostavom modela dobrih muzejsko pedagoških praksi, pri čemu poimajući postav Galerije Ružić kao prostor interakcije i učenja, potrebno je izvedbenim umjetnostima obogatiti mogućnosti interpretacije fundusa. Vodeći se spoznajom da se danas od galerija i muzeja traži i očekuje da su prostori interakcije i učenja, traži se posve nov odnos prema publici, koja nije tek pasivni promatrač, nego se kroz iskustvo učenja potiče njihova znatiželja i interes za umjetnička djela, predmete i zbirke. Na primjeru dvije predstave koje su nastale kao rezultat interdisciplinarnih radionica u prostoru stalnog postava, koje su kao polazište imale razvijanje pripovjedačkih i predčitačkih vještina, likovno oblikovanje rekvizita i scenografije, kao i dramske vježbe i igre, predstaviti će se mogućnosti dramske interpretacije stalnog postava Galerije Ružić. Dramska predstava u konačnici dobiva ulogu promotora sadržaja fundusa Galerije Ružić i izvan zidova zgrade u kojoj se on čuva, gostujućim izvedbama u drugim muzejskim ustanovama. Specifičnost predstave *Otmica u Galeriji* jest što je zamišljena u formi danas popularnog *escape room-a*, odnosno publika sudjeluje rješavanjem raznih zagonetki kako bi pronašla izlaz iz samog prostora galerije. U plesno-dramskoj predstavi *Paravani* i poetskom recitalu *Ruke* čitava Galerija Ružić postaje scenski prostor, a kroz obje predstave interpretiraju se četiri, javnosti manje poznata, poetska zapisa Branka Ružića i jedna autorska pjesma Roberta Poletta, člana Udruge slijepih i slabovidnih BPŽ-a.

Ključne riječi: interdisciplinarnost, muzejska edukacija, interakcija, učenje

Performing arts and visual arts – the possibilities of a scenical interpretation of the permanent exhibition of the Ružić Gallery

Abstract

One of the aspects of the interpretation of the Ružić and contemporaries exhibition is the interdisciplinary approach in museum education for visitors of different ages. By establishing a model of good museum pedagogic practices, while understanding the exhibition of the Ružić Gallery as a space for interaction and learning, the performing arts are there to enrich the possibilities of fundus interpretation. Guided by the fact that today galleries and museums are required and expected to be spaces for interaction and learning, a completely new attitude towards the audience is required- visitor is not just a passive observer, but through the learning experience encourages their curiosity and interest

in works of art, objects and collections. On the example of two plays that were created as a result of interdisciplinary workshops in the space of the permanent exhibition, which had as a starting point the development of storytelling and pre-reading skills, the artistic design of props and scenography, as well as scenic exercises and games, the possibilities of scenical interpretation of the permanent exhibition of the Ružić Gallery will be presented. The scenic performance ultimately takes the role of promoter of the contents of the Ružić Gallery's fund outside the walls of the building where it is kept, with guest performances in other museum institutions. The specificity of the play *Kidnapping in the Gallery* is that it was designed in the form of a popular escape room, that is, the audience participates by solving various puzzles in order to find a way out of the gallery itself. In the dance-drama performance *Paravani* and the poetry recital *Ruke*, the entire Ružić Gallery becomes a stage space, and through both performances, four less well-known poetic works by Branko Ružić and one author's poem by Robert Poletto, a member of the Association of the Blind and Visually Impaired BPŽ, are interpreted.

Keywords: interdisciplinarity, museum education, interaction, learning

Tomić Ozana, prof. mentorica glazbene umjetnosti

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek, Hrvatska

Izazovi i mogućnosti (o)čuvanja tradicijske glazbe

Sažetak

U ovom se radu nastoji prikazati značaj prožimanja različitih glazbenih stilova, specifično umjetničke, tradicijske i popularne glazbe u kontekstu glazbene nastave, ali i izvedbene umjetnosti općenito. Kao bitan segment ističe se očuvanje tradicije i promišljanje kako tradicijska kao i umjetnička glazba imaju svoje mjesto u povijesti, sadašnjosti, a isto tako i budućnosti. Nastava Glazbene umjetnosti u srednjoškolskom obrazovnom sustavu neizostavno obuhvaća upoznavanje glazbenih razdoblja I stilova. Važno je dati značaj popularnoj glazbi 20. i 21. stoljeća kao i novim pojmovima poput *crossover* glazbe i fuzije. No, jednako tako važno je njegovati i tradiciju i svo bogatstvo kulturne baštine kojom smo okruženi čime se apostrofira i bogatstvo raznolikosti i različitih podneblja Hrvatske. Usporediti tradicijske napjeve, glazbala, plesove i običaje različitih krajeva Hrvatske, slušajući, gledajući i istražujući opisati, usporediti, razlikovati i vrjednovati značaj i ulogu tradicijske kulturne baštine jedan je od zadataka nastave glazbene umjetnosti. S druge strane, a uzimajući u obzir važnost popularne glazbe za mlade, potrebno je staviti naglasak na kvalitetu iste u umjetničkom, odnosno izvedbenom smislu. Fuzija tradicije i popularne glazbe tako će doprinijeti njenom (o)čuvanju. Zašto je važno znati povijest, njegovati i voljeti te nadasve poštivati tradiciju? Dio odgovora na to pitanje daje se i u ovome radu uz prikaz tradicije i popularne glazbe kroz izvedbe Vokalnog sastava *Akvarel* koje pokazuju kako sačuvati baštinu, kako ju naučiti slušati, gledati i prenositi, kako ju *obučiti* u novo ruho i (o)čuvati. Ovakvi primjeri mogu biti poticaj svim učiteljima, nastavnicima i profesorima glazbenog u nastavi.

Cljučne riječi: tradicijska glazba, popularna glazba, *crossover*, kulturna baština, *VS Akvarel*

Challenges and possibilities of (re)preservation of traditional music

Abstract

This paper will try to show the importance of blending various musical styles together, namely artistic, traditional, and popular, in the context of music education as well as performative art. An important segment will entertain the preservation of traditional music in its position to artistic music, and their comparative roles in the past, the present, and the future. A high-school level of musical education unavoidably includes the introduction of musical periods and styles. It is important to present the popular music of the 20th and 21st centuries as well as new terms, such as crossover music, and fusion. However, it is equally important to cherish the tradition and the wealth of cultural heritage that surrounds us, which addresses the wealth of diversity and different regions of Croatia. One of the tasks

of Musical education is to compare traditional chants, musical instruments, dances and customs of different parts of the Republic of Croatia, doing so by listening, watching, and researching in order to describe, differentiate and evaluate the significance and the role of traditional cultural heritage. On the other hand, taking into account the importance of popular music for young people, it is necessary to emphasize its quality in the artistic and performance sense. The fusion of tradition and popular music will thus contribute to its preservation. Why is it important to know history, to cherish and love and, above all, to respect tradition? Part of the answer will be given in this paper; through the presentation of tradition and popular music, and the performances of Akvarel Vocal Ensemble which demonstrate how to preserve heritage, to learn to listen, to observe and to carry it forward, to give it new life in order to preserve it. Such examples might come as an encouragement to all music educators, teachers, and professors.

Keywords: traditional music, popular music, crossover, cultural heritage, VG Akvarel

Važnost uloge odgojitelja u likovnom stvaralaštvu djece u dječjem vrtiću

Sažetak

Važnost izražajnih medija u dječjem likovnom stvaralaštvu očituje se u samom razumijevanju odgojitelja u korištenju istih. Uloga je odgojitelja razumijevanje razvojnih faza dječjeg likovnog stvaralaštva te poznavanje funkcije izražajnih medija i pravovaljana podrška djeci u korištenju istih. Stoga je ovaj rad usmjeren na važnost utvrđivanja smjernica u studijskim programima likovne kulture koje bi unaprijedile kompetencije odgojitelja u izvođenju metodičkih vježbi u dječjim vrtićima. U fokus grupi, sudjelovalo je 8 studentica izvanrednog studija Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja Sveučilišta u Slavanskom Brodu, točnije 6 Preddiplomskog studija i 2 odgojiteljice Diplomskog studija Rpoa Sveučilišta u Slavanskom Brodu. U fokus grupi, korištena su istraživačka pitanja otvorenog tipa kojima se istražilo mišljenje o važnosti likovnosti u dječjem stvaralaštvu, profesionalnim kompetencijama odgojitelja potrebnim za pružanje podrške djeci u likovnom stvaralaštvu, stav o šabloniziranju. Podatci analize transkripta razgovora fokus grupe, upućuju na oslanjanje studenata na implicitne pedagogije što ukazuje na važnost razvoja profesionalnih kompetencija budućih odgojitelja i važnost integriranog pristupa likovnim aktivnostima u dječjem vrtiću. Smjernice proizašle iz istraživanja daju pregled u moguću način izvođenja metodičkih vježbi koje su usmjerene na dječji interes i pristup usmjeren na dijete. Navedeno istraživanje ostavlja prostor za daljnja istraživanja koja bi obuhvatila veći broj sudionika i dala detaljniji uvid u navedenu problematiku.

Ključne riječi: faze likovnog stvaralaštva, izražajni mediji, metodičke vježbe, profesionalne kompetencije, uloga odgojitelja

The importance of the teacher's role in the artistic creation of children in kindergarten

Abstract

The importance of expressive media in children's artistic creation is manifested in the educators; understanding of their use. The teacher's role is to understand the developmental stages of children's artistic creativity, and to know the function of expressive media and to properly support children in their use. Therefore, this work is focused on the importance of establishing guidelines in art study programs that would improve the competence of educators in performing methodical exercises in kindergartens. In the focus group, 8 students of the Early and Preschool Early Education and Education of the University of Slavonski Brod participated, specifically 6 of the Undergraduate Studies and 2 teachers of the Graduate Studies of Rpoa of the University of Slavonski Brod. In the focus group, open-ended research

questions were used to investigate the opinion on the importance of art in children's creativity, the professional competencies of educators needed to support children in art creation, and the attitude towards stenciling. Data from the analysis of the transcripts of focus group conversations point to students; reliance on implicit pedagogies, which indicates the importance of developing the professional competencies of future educators and the importance of an integrated approach to art activities in kindergarten. The guidelines resulting from the research provide an overview of the possible method of performing methodical exercises that are focused on children's interest and a child-centered approach. The aforementioned research leaves space for further research that would include a larger number of participants and provide a more detailed insight into the aforementioned issue.

Keywords: expressive media, methodical exercises, phases of artistic creativity, professional competences, the role of the educator

Zahirović Hasan, akademik, glumac, teatrolog

Šleski univerzitet, Opava, Češka

Adaptacija bajki Karela Čapeka na hrvatskoj kazališnoj sceni

Sažetak

Prve adaptacije i *uvezene* češke dramatizacije proznih djela Karela Čapeka (1890 – 1938) na hrvatskim teatarskim scenama su se pojavile tek početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća. Razlozi ranijeg nepojavljivanja su mnogobrojni, ali ih očigledno ne možemo tražiti u prevodilačkim manjcima jer postoji nekoliko kvalitetnih izdanja Čapekovih bajki i pripovijedaka. Kad su u pitanju dječji tekstovi prednjačile su bajke iz knjige *Devet bajki* i još jedna od Jozefa Čapeka kao zavežljajčić (1932.). Neke bajke iz ove zbirke su prevedene na hrvatski i druge srodne jezike više puta, a ti prijevodi su doživjeli mnoga izdanja, prevashodno zbog toga što su Čapekove bajke bile sastavni dio obavezne školske lektire za III. i IV. razred bivših jugoslovenskih osnovnih škola u periodu sedamdesetih i do polovine osamdesetih godina XX. stoljeća. U Hrvatskoj je *Poštarska bajka* obaveznom lektinom u osnovnoj školi, zato nije ni čudno što je prednjačila u prevođenju i teatarskom izvođenju. Refleksija Čapekovih bajki na hrvatskim scenama ponudila je niz vrhunskih ostvarenja, ne samo kazališno izvedbenih, ali dramaturško kvalitetnih i osmišljenih dramatizacija.

Ključne riječi: Karel Čapek, *Devet bajki*, *Poštarska bajka*, Hrvatska kazališna scena, dječje kazalište

Adaptation of Karel Čapek's fairy tales on the Croatian theater stage

Abstract

The first adaptations and imported Czech dramatizations of prose works by Karel Čapek (1890 – 1938) appeared on Croatian theater stages only at the beginning of the eighties of the last century. There are many reasons for the earlier non-appearance, but obviously we cannot look for them in translation deficiencies because there are several quality editions of Čapek's fairy tales and stories. When it comes to children's texts, fairy tales from the book *Nine Fairy Tales* (1932) were leading the way. Some fairy tales from this collection have been translated into Croatian and other related languages several times, and these translations have seen many editions, primarily because Čapek's fairy tales were an integral part of the compulsory school reading for the third grade and fourth class of former Yugoslav elementary schools in the period of the seventies and up to the mid-eighties of the 20th century. In Croatia, *Postman Fairy Tale* is compulsory reading in elementary school, so it is not surprising that it was a leader in translation and theatrical performance. The reflection of Čapek's fairy tales on the Croatian stage offered a number of top-notch achievements, not only theatrically performed, but dramaturgically high-quality and designed dramatizations.

Keywords: Karel Čapek, Fairy Tales, Children Theatre, Croatian Theatre, Children Theatre